

Maračnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Ček račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Sarajevo št. 7563
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

SLOVENECE

Številke govore

Splošno gospodarsko krizo, ki je povzročila zastoj tudi v industrijskih in drugih pridobitnih podjetjih, so skušali velekapitalisti po denarju in duhu izrabiti za to, da zadajo socialnemu zavarovanju smrtni udarec. V njihovih očeh je postalo prav socialno zavarovanje krivo vse nesreče; socialne dajatve odjemljejo podjetjem tako potrebni kapital in ta se morajo toliko prej odreveneti, obdana z ledino kreditne zamrznjenosti. Včasih so prišli delodajalcem prav tudi politični razlogi v boju zoper socialno zavarovanje in kmalu so v nekaterih državah pričeli kazati s prstom na »boljševike« v socialnih zavodih tudi tam, kjer jih ni bilo. V drugih krajih jim je zopet dobro došla večkrat res pretirana birokratizacija socialnih ustanov ali idejna ozkosrčnost njihovih nameščencev, ki so delili dobrote socialnega zavarovanja po političnem merilu, po osebnih zvezah itd. ter tako ustvarjali med zavarovanci samimi nerazpoloženje proti zavarovanju samemu.

Danes lahko trdimo, da ta še tako spretno pripravljen maneuver velekapitala po denarju in duhu — ponavljamo velekapitala po duhu, ker je tega pri finančno šibkih narodih več kakor denarnega velekapitala — ni uspel. Socialno zavarovanje še vedno trdno stoji. Treba je videti v njem pravo kulturno pridobitev preteklega in sedanega stoletja, ki si je človeštvo ne bo dalo vzeti. V tistih državah, kjer je velekapital podprl skrajno desničarsko gibanje, bodisi fašizem ali hitlerizem, v upanju, da ga bodo ta osvobodila dajatve za socialno zavarovanje in socialno zaščito delavstva kratkoma odpravila, se je pač vračeval. Desni ekstremizem je delavcu sicer vzel svobodo, uničil je svobodne sindikalne organizacije, prepovedal stavke in delavstvu vzel možnost odprtega boja z delodajalcem, toda zakritega socialnega zavarovanja in socialne zaščite mu ni vzel. Pustimo ob strani vprašanje, ali je bilo tu vmes demagoško ali skrb za popularnost režima, za red, nemotenost, večjo produkcijsko silo industrije in s tem skrb za večjo udarnost navzven, zgolj trgovsko ali vojaško. Obsodbe vredna je tudi zahteva, da mora delavec, ki hoče biti deležen polne socialne zaščite, vsaj hliniti vdanost režimu. Pri vsem tem ostane dejstvo, da so tudi ti režimi priznali nujnost socialnega zavarovanja in socialne zaščite.

Pri nas je socialna brezbarvnost režima Jugoslovenske nacionalne stranke, katere socialni program je ostal le na papirju, ustvarila med velekapitalom občutek, da je nastopil čas, ko bo z lahkoto mogoče zrušiti socialno stavbo jugoslovenskega delavstva. Očividno se kapitalisti ne morejo otresti tega občutka niti pod sedanjim režimom; sicer bi ne mogli razumeti, da se delodajalske korporacije ukvarjajo z načrti, kako bi današnje socialno zaščito v njenih temeljih izpodjedli. Zakona o socialnem zavarovanju in socialni zaščiti delavcev naj bi se nadomestila z novim zakonskim načrtom. Komaj smo dobili relativno moderen obrtni zakonik, naj bi ga že pričeli trgati in nato zopet krpiti. V času, ko so drugod že davno zakonito in dejansko uveljavili 40-urni delovni teden, je pri nas še 48-urni teden prekratek. Tudi delavski zaupniki naj bi se po novem zakonskem načrtu, ki je na papirju nekaterih delodajalcev, odpravili! Prav tako so skupne pogodbe odveč.

S takšnimi zahtevami se delodajalci oglašajo prav v času, ko uradni podatki govore o zboljšanju v naši industriji. Ta je kritično dobo že preživela. Iz poročila Narodne banke navajamo, da se je odstotek izkoriščene kapacitete reprezentativnih podjetij v tretjem četrtletju za l. 1934 v primeri z l. 1933 dvignil od 57% na 66%. Lesna industrija, nadalje mlinska, tekstilna, industrija olja in mesnih izdelkov je napredovala. Na drugi strani srednje plače čedalje navzdol. Po podatkih Osrednjega urada za zavarovanje delavcev je znašala povprečna zavarovana plača l. 1930 27.76 Din, l. 1931. 26.19 Din, l. 1932 24.58 Din, l. 1933 23.22 Din in l. 1934 22.29 Din. Septembra 1934. je bilo zavarovanih pri OUZD (Suzorju) v Zagrebu 562.202 delavcev in 70.118 jih je prejelo plače do 8 Din, 85.188 pa od 8 do 14 Din na dan. V času, ko je jugoslovenska industrija delala 100% svoje kapacitete (l. 1930), je torej delavcu plačala povprečno 27.76 Din na dan. Mar se danes nikdo izmed industrijcev, ki so prišli k nam iz tujine, ne vpraša, koliko je zaslužil delavec v času konjunktive v drugih državah? V neki tovarni v savski banovini zaslužijo delavke po 12 Din na dan, v drugi tovarni v Skoplju pa po 6 Din!

Še to socialno zaščito, ki je v preminjnih krajih naše države ostala samo na papirju, naj bi zdaj poslabšali? Kako šibka je ta zaščita, so pokazale prav zadnje rudarske stavke. Oblastva so morala posredovati pri upravi rudnikov, da bi izplačale večmesečne zaostanke na račun težko zasluženih plač.

Zavarovanja proti nezaposlenosti nimamo. Delavec brez dela in kruha sprejme vsako plačo. Borze dela delijo nezaposlenim malenkostne podpore. V 10 mesecih l. 1934 so vse borze dela razdelile za 9.322.648 Din podpor, in to med 107.468 delavcev, tako da je vsak delavec povprečno prejel za 10 mesecev 86.74 Din! V Angliji, Nemčiji, Belgiji, Češkoslovaški prejme delavec toliko podpore, da vsaj za silo lahko živi.

Tudi zavarovanja proti starosti, onemoglosti in smrti nimamo. Kateri delodajalec si upa zdaj resno zahtevati še poslabšanje današnjega socialnega zavarovanja? Mar se ne zaveda, da s tem svojem podjetju samo škoduje. Nezačuden delavec je slab delavec, kakor je slabo plačani delavec slab konsument. Tu pridemo v znani circulus vitiosus: čim manj konsuma, to večja nadprodukcija!

Lahko rečemo, da si je dosedanja notranja politika v Jugoslaviji pravzaprav zapirala oči pred socialnim vprašanjem. Vrste proletariata, ročnega in umskega se množe z dneva v dan. Danes je že vsej Evropi znano, da je tuji kapital z lahkoto zgradil industrijo pri nas na nizkih plačah našega delavstva in uradništva, ki ni zadostno socialno zavarovano. Ta položaj je nevzdržen. Ta »naša« industrija nam ustvarja

„Zahvala“ Nemčije za zvestobo pri plebiscitu ...

Razočarani posaarski katoličani

Centrum in katoliška društva poteptana — Katoliški tisk uničen — Katoliška mladina razgnana

Forbach, 22. aprila 1935.

Plebiscit je sedaj za nami. Napočila je doba razočaranj. Doba liričnega navdušenja je zatonila. Sedaj smo že sredi okruge vsakdanjosti. Prej smo dvorili upom in se opirali z obljubami, sedaj je vse to odnesla plebiscitna burja, upe in obljube.

Obljube

Ali nam niso obljubljali in zopet obljubljali, da bo skupna nemška domovina znala poplačati zvestobo in lojalnost? Ali niso celo zatrjevali, da bo zvestoba posaarskih katoličanov olajšala trpljenje katoličanov v Nemčiji. Tudi grozili so, da se bo narodni socializem maščeval nad katoličani v Nemčiji, ako bodo katoliški Posaarčani glasovali proti njej. Če povemo sedaj čisto golo resnico, moramo priznati, da z verskega stališča katoliški Posaarčani od svojega glasu, ki so ga dali Nemčiji in s tem dali Hitlerju tudi Posaarje, niso imeli prav ničesar stvarnega. Zmaga v Posaarju, ki smo jo omogočili katoličani, je dala le še več poguma narodnim socialistom. Sedaj se jim ni treba bati ničesar več. Prej so se morali brzdati in jemati ozir na katoličane. Sedaj ni treba ozirov in poplava njihovega novega poganstva nima sedaj nobenih ovir več.

Dejanja

To smo videli zadnje dni ob priliki »hišnih preiskav« v posaarskih katoliških samostanih in župniščih. Kaj hišnih preiskav! To so bili vlomi! Da bi videli to sodrgo, kako je šarila po samostanih, moških in ženskih! Oblasti so se izgovarjale, da so prišle na sled nezakonitostim v pogledu deviznega trženja. V resnici pa je šlo samo za male vsotice, namenjene inozemskim misijonom, brez katerih misijonarji ne morejo živeti. Poglejte, saj ste čitali tisto nesramno obsodbo, s katero je bil obsojen na 18 mesecev težke ječe župnik v Rostocku Leffers, ki so ga ovadili iz zivalni agenti tanneberške sekte, ki se javno označuje za »Wotanove čestilce« in ki jih vodi general Ludendorff! Ta sramotna stvar je vplivala, kot da bi nas kdo polil z ledeno vodo. Torej se je borba proti katoličanom sedaj enostavno prenesla tudi v posaarsko področje! Sicer pravega »rjavega terorja« še nismo doživeli, a vsi imamo vits, da bo navail na našo zemljo še v teh bodočih mesecih in sicer v trenutku, ki so prehodno mednarodno nadzorstvo, ki še traja, prenehalo. Kako bo to izgledalo, si lahko že sedaj mislimo.

„Zahvala“ centru ...

Ze prve dni po plebiscitu, ko so zavladali na ulicah narodni socialisti, so napadale čete po vsem Posaarju snele in razbile podobe Kolpinga, ki je organiziral predvsem v Porenju nemško katoliško mladino. Kaj Kolping! Kdo je Kolping? so vpili in razobešali povsod podobo Hitlerja. Največje razočaranje pa so doživeli naši centurmski voditelji kakor tudi vodje katoliških strokovnih društev, ki so se s toliko vnemo zavzeli za »nemško fronto«. Niti eden od njih ni dobil kakšnega mandata ne za državni, ne za pokrajinski deželni zbor, navzlic slovesnim obljubam. Vse sedeže so dobili izključno le narodni socialisti. Ravnotako se godi katoliškim sindikatom. Brez ozira na dane obljube je novi režim sindikate podvrzel skupni vse-nemški delovni fronti ter katoliškim delavskim društvom vzel vsako samostojnost. Se več, vsi nameščenci v teh sindikatih so dobili brezročno odpoved in hodijo sedaj kot temne sence po Posaarju, ki so ga pomagali spraviti pod senco kljukastega križa. Pa niti tega ne smejo, da bi se zbirali in skupaj obžalovali svojo usodo! Saj so jih v Saarbrückenu oblasti nekaj našle in so jih poslale v »zaščitne zapore«, češ, da rujejo proti režimu. Reveži, ko se samo na tihem bijejo po glavi zaradi svoje neumnosti!

Sedaj izvemo, da narodnosocialistična stranka ne bo sprejela v svoje vrste nobenega člana centurmske stranke niti članov katoliških delavskih sindikatov. In ker država vpoštevata samo člane hitlerjevskih stranke, pomeni to, da so bivši centurmasi in krščanski sindikalisti, kljub temu, da so pred plebiscitom pripadali »nemški fronti« in so pri plebiscitu njihovi glasi odločili v prid Nem-

čije, enostavno izključeni iz javnega življenja in v največ primerih bodo prišli tudi ob kruh. Prav, da se sedaj bijejo po glavi. Samo prepozno je!

... katoliškemu tisku ...

Tudi prej tako cveteči katoliški tisk hira in umira. Katoliška »Landeszeitung«, ki se je tako junaško borila za povratek Posaarja k Nemčiji, ki je bila do 13. februarja največji list v Posaarju in se je okrog nje zbirala sploh vsa »nemška fronta«, postaja sedaj blede, kot vse časopise v Nemčiji, brez barve, brez življenja in brez — bravcev. Ukinil je narodni socializem ne bo, pa jo bo mučil tako, da bo izkrmavela. Kje so tiste obljube, da bo ta list postal uradno glasilo vlade v Posaarju. Tudi uredniki »Landeszeitung« se tolečejo po čelih, a prepozno, prepozno...

... in katoliški mladini

Kako krasna je bila organizacija katoliške mladine! Kako krepko je šla vsa ta mlada fronta na povelja vodij v plebiscitno agitacijo, z obljubami na svojih zastavah, da je nikdo ne bo skrunil, nikdo ne preganjal. In danes. Društvene dvorane so prazne. Javni pohodi prepovedani. Zastave po tržne

Antikrist zavladal Nemčiji

Shod poganov v Berlinu

Danes, na petek, 26. t. m., se je zbral v sportni palači v Berlinu velik shod tako zvane Deutsche Glaubensbewegung, na kateri so govorili med drugimi tudi profesor Hauer, grof Ernst Reventlow in znan general Ludendorff.

Vsi govorijo so bili naperjeni proti krščanski cerkvi in veri. Hauer je dejal, da se mora nemški narod zediniti v eni cerkvi, ki ne bo ne katoliška, ne protestantska, ampak popolnoma plemensko nemška. Ta nemška vera je živela ves čas v nemškem narodu tudi za časa krščanstva. Nemci so bili pokristjanjeni od Karla Velikega, ki je prelil potoke pristne nemške krvi in ni bil rasno čisti Nemec, ampak germansko-romanska mešanica, le z najkrujejši silo. Nemškega duha je bil največji srednjeveški mistik Eckhart (popolna neutemeljenost te trditve glede Eckharta, ki je bil eden najboljših učencev Tomaža Akvinskega, je v zadnjem času bila vseskozi dokazana; op. ur.), ki je bil zato od romanske cerkve obsojen (tudi to ni res, ker je bilo obsojenih samo 28 njegovih stavkov, in sicer ne zato, kakor da bi bili od Eckharta heretično misljeni, ampak, ker imajo tako obliko, da lahko preprostejša vernika zavedejo v zmoti; op. ur.). Mi nismo nobeni pogani, ampak hočemo samo zopet obnoviti nemškega duha iz sedanjega verovanja nemškega naroda. Mi hočemo izločiti iz

nemških src, kakor so doslej verovala, orientalskega duha, ki je primešan krščanstvu. Treba je obnoviti arijsko religijo in nordijskega duha, ki je bil svojčas last vseh arijskih narodov, pa ga je pregnala orientalska srednjemorska religija, ki je nemški narod izkvarila. Kakor smo osvobodili nemški narod vseh tujih kulturnih primesi, tako hočemo tudi njegovo vero radikalno izčistiti vseh verskih elementov, s katerimi so ga izpridili tuji narodi. Če mi častimo Wotana, je dejal Hauer, nočemo s tem obnoviti bogoslužja naših primitivnih pradedov, ampak Wotan je za nas samo simbol naše nordijske miselnosti.

Ostali govorniki so se izrazili v podobnem smislu, a še bolj radikalno nego Hauer. Dejali so, da je treba krizo, katero preživlja protestantska cerkev, ki se ne more zediniti pod enim samim vodstvom, rešiti na radikalen način, in so pozivali vlado, naj preneha z vsimi pogajanjmi in kompromisnimi poskusi z raznimi voditelji evangetske cerkve. Oni hočejo tedaj, naj bi se njihova nemška vera uvedla po sili. Grmeli so pa tudi proti katoliški cerkvi in zahtevali proti njej najbolj nasilnih odredb. To protikrščansko gibanje podpira v zadnjem času najbolj general Ludendorff, ki je izjavil sam o sebi, da je Antikrist.

Samo kljukasti tisk v Nemčiji

Včeraj je »Slovenec« priobčil zakonsko naredbo predsednika državne zbornice za tisk Amanna, ki pomeni dejansko uničenje vsega tiska v Nemčiji, ki ni v rokah Hitlerjevih stranke. Prva uredba, ki zahteva od založništva, izdajateljev in uredništva, da morajo do l. 1800 nazaj dokazati, da niso judovskega porekla, hoče izločiti judovski element iz tiska. Ker je judom že dosedaj bilo prav za prav nemogoče sodelovati pri tisku, ta uredba samo potrjuje dejansko stanje. Smisel druge uredbe je, da se zapro tiste tiskarne in ustavijo tisti listi, ki po narodnosocialističnem mišljenju ne odgovarjajo krajevnim potrebam, ker imajo višjo naklado, kakor pa bi krajevnim razmeram odgovarjalo. S to naredbo bodo v prvi vrsti zadeti meščanski listi, ki že pred prihodom Hitlerja na oblast niso bili strankarsko opredeljeni in zato nacija tudi niso mogli imeti pravega vzroka, da jih zatro. Izkazalo se pa je, da so ravno ti listi, kolikor jih je ostalo pri življenju, za čitatelja daleko bolj zanimani kakor pa hitlerjevska strankarska glasila. Večinoma so kljub vsem cenzuram in šikanam tudi bolj urejeni in dobivajo več inseratov, ka-

kor nazistična uniformirana trobila. Z novo naredbo pa se bo stranka na en mah iznebila neljubih konkurentov, ki bodo morali umolk-niti ali pa odstopiti svoj tiskovni aparat hitlerjevcem.

S tretjo naredbo, ki prepoveduje sleherni tisk, ki je urejevan »pod stanovskim ali verskim vidikom« pa hoče hitlerizem v prvi vrsti zatreti ves katoliški tisk. Političnega tiska nemški katoličani že od prihoda Hitlerja na oblast niso več imeli. Ostal je le izključno verski in cerkveni tisk, kakor razni farni listi, v katerih so škofji objavljali svoja sporočila vernikom, priobčevali pastirska pisma, razlagali dogmo in ostale vesti iz verske družabnega življenja. V pomanjkanju slehernega katoliškega tiska so katoličani z velikim zanimanjem segali vsaj po teh nabožnih in cerkvenih listih, od katerih so nekateri dosegli izredno visoko naklado. Hitlerjevci so sedaj segli tudi po tem tisku in v komentarju k vladni naredbi »Völkischer Beobachter« izrečno omenja, da uredba ukinje verski tisk, potem liste, ki jih izdajajo katoliška prosvetna ali karitativna društva, itd. Sicer je bil pa ravno zadnje dni ustavljen največji še preostali katoliški list zapadne Nemčije »Essener Volkszeitung«, prav tako pa tudi katoliški cerkveni list za berlinsko škofijo, ker je priobčil škofovo pastirsko pismo.

Po dveh letih neomejene oblasti je torej hitlerizem na enak način zatrl ves tisk, ki ni last narodnosocialistične stranke, kakor so to storili boljševiki v Rusiji. Kar tiče posebej uničenja verskega katoliškega tiska, ki politično nikakor ni bil Hitlerju nevaren, se pa le vidi, da v stranki prevladujejo vedno bolj ljudje Schirachovega in Rosenbergovega tipa, ki so znani po svojem besnem sovražstvu do vsega krščanskega in posebej katoliškega. Ni dvoma, da bo nova naredba nepetost med državo in cerkvjo v Nemčiji še bolj zaostila. Novopoganstvo se pod zastavo kljukastega križa bori za izključno oblast v Hitlerjevi Nemčiji.

Dunajska vremenska napoved: Obilna oblačnost, ponekod nadavine. Hladno. Nezanosljivo vreme.

Nemčija oborožuje Porenje

Trdnjavski pas ob Renu

Pariz, 26. aprila. b. Odkritja ameriškega časnikarja Kinga glede kršitve mirovnih pogodb od strani Nemčije v demilitarizirani coni v Porenju so povzročila v tujakih političnih krogih in tudi v vsej javnosti velikansko zanimanje in glasne pro-

oletariat z našim denarjem, ki ga plačujemo za visoke carine, ki ščitijo dejansko tuje industrije. Nujno je potrebna nova socialna politika, združena z novo trgovinsko politiko. Prav izkoriščanje naše delovne sile po tujem kapitalu zahteva revizijo dosedanje socialne politike, odločnejšo zaščito našega delavca, med drugim tudi z uvedbo minimalnih plač in sistema skupnih delovnih pogodb.

teste. Po trditvah Kinga je Nemčija v omenjeni demilitarizirani coni proti dolžbam mirovnih pogodb zgradila že celo vrsto najmodernejših trdnjav, razen tega pa je v te trdnjave postavila tudi do zob oborožene posadke, ki se nahajajo na vseh onih krajih, kakor pred vojno. V zvezi s temi odkritji, posebno pa še zaradi tega, ker so pričela v zadnjem času neprestano preletavati inozemska letala francoski trdnjavski pas, je izdalo francosko letalsko ministrstvo obvestilo, da je od strani mednarodnega ministrstva storjeno vse potrebno, da se nadaljuje pojavljanje letal nad francoskim trdnjavskim pasom in sploh ob francoski meji prepreči. V poročilu letalsko ministrstvo sicer ne omenja, kdo pošilja letala nad vzhodni francoski trdnjavski pas, jasno pa je, da gre tu za nemška letala.

Jeličastni prazniki v Franciji

200.000 romarjev v Lourdesu

Lurd, 26. apr. c. Današnji dan je bil ves v znamenju mladine. Danes se je namreč vršila v vsem Lurdu mladinska proslava Evharističnega Kralja. Zgodaj zjutraj je bilo po vseh cerkvah skupno sv. obhajilo mladine. Ob 9 pa se je začela skozi mesto proti votlini pomikati dolga procesija mladine, ki je nosila s seboj svoje cerkvene zastave in vso pot prepevala mladinske himne Evharističnemu Kralju. Poleg zastavic je mladina v spredu nosila tudi pomladanske cvetje. V tej veličastni procesiji je bila zastopana mladina vsega sveta in so posebno angleški, belgijski, holandski in italijanski katoliki poslali velika zastopstva svojih mladinskih organizacij. Zelo veliko pozornost so v procesiji vzbujale male Bernardke, ki jih je poslala v Lurd pač največ Francija. Takoj nato pa so šle v spredu angleške Bernardke, ki jih je bilo nad 300. Zelo slikovita je bila tudi skupina italijanske katoliške mladine.

V Lurd so večeraj in nocoj prihajali nešteti posebni cvetlični vlaki, ki so pripeljali cvetje iz Holandije, Belgije in od drugod. To cvetje je danes nesla mladina v votlino. Zelo veliko pozornost je posebno vzbudil venec belgijske kraljevske dvojice, ki ga je iz pomladanskih cvetlic spletla sama belgijska kraljica. Na venecu je bil lep svilen trak s podpisoma belgijskega kralja in kraljice.

Ko je procesija prišla pred votlino, se je začela pobožnost križnega pota. Skupina duhovnikov in mladine je šla od postaje do postaje in tudi pobožni romarji so z obronkov okoli votline tiho prisostvovali globokim skrivnostim križnega pota. Križev pot v votlini je bil končan ob 11 s skupnim rožnim vencom.

Nato se je vršilo v mestu prvo slavnostno versko zborovanje, ki ga je otvoril grof Beauchamps. Otvoritve se je udeležil tudi papežev legat, kardinal Paccelli.

Francoski list o Jevtiču - vojaku

Pariz, 26. apr. AA. Večerašnji »Echo de Paris« priobčuje pod naslovom »Voditelj Jugoslavije« in podnaslovom »G. Bogoljub Jevtič, bivši bojevnik in šef vladne službe, iz katerega posnemamo:

»Journal de Geneve« je v eni svojih zadnjih števil navedel izjavo čikaškega lista, ki je skušal sestaviti vlado Zedinjenih držav Evrope. Lista ima to dobro stran, da je kakor skozi prizmo predstavila osebnosti, ki uživajo danes največji sloves v Evropi. Ta nedolžna igra je rodila popolnoma nepričakovan rezultat. Predsednik tega idealnega kabineta naj bi bil Mussolini, zunanja ministra Laval ali Litvinov, finančni minister dr. Schacht, minister za propagando dr. Gubbels, minister vojske maršal Petain, letalski minister maršal Balbo, notranji minister Jevtič, prosvetni minister pa dr. Beneš.

Ko smo se te dni skušali informirati o ciljih posameznih voditeljev v sedanjih volitvah, smo našli na nekaj, kar označuje Jevtičev osebnost mnogo boljše kakor vsak življenjski in kakor vsak program. Iz svoje skrajne skromnosti predsednik ministrskega sveta Jevtič še ni objavil svojih vojaških zaslug in smo zaradi tega popolnoma slučajno odkrili dnevno povelje vojske, ki se z veliko hvalo nanaša na podporočnika Bogoljuba Jevtiča v tragični pomladi leta 1917, ko se je njegov polk boril na Kajmakčalanu in po Kršnih planinah Makedonije za osvoboditev zaslužene Srbije.

Dnevno povelje št. 9848 poveljstva tretje armije od 28. marca 1917 se glasi v prevodu takole:

Vodnik I. čete drugega bataljona 5. polka, rezervni pešadijski podporočnik Bogoljub Drag. Jevtič je sodeloval v vseh borbah od 30. avgusta pa do danes s polno voljo, energijo, čutom dolžnosti in požrtvovanjem za našo stvar. Za takega je veljal tudi pred temi borbami, kar je nato dokazal tudi z dejanji.

Hladnokrven in skromnega značaja je v vseh odločitvah trenotnih obvladal položaj, reševal vprašanja naglo in odločno, ne da bi se pri tem kadarkoli zmotil. S svojo vsestransko iniciativnostjo in krepko moralno avtoriteto je kot starešina dosegel to, da so njegovi vojski

Po puču Grčija hoče kralja?

Znana »United Press« je sprejela sledeči telegram od bivšega grškega kralja Jurija: »Bil sem pozvan, da se vrnem na grški prestol, in sem sklenil, da to povabilo sprejmem. Obenem se je zvedelo, da je bivši kralj odpotoval iz Pariza v London, kjer stanujejo nekateri člani njegove dinastije in nekateri ugledni grški politiki.

V zvezi s tem se je zvedelo, da so se pred nekaj dnevi zbrali v Parizu mnogi grški monarhisti in člani grškega parlamenta, ki so bili v to svrhu nalašč prišli iz Aten. Baje so se proglasili pri tej priliki za pravo predstavništvo naroda in poslali kralju poziv, da se vrne v Grčijo. Člani tega sestanka so pri tej priliki izjavili, da ni nobenega dvoma o tem, da bo grška konstituenta, ki bo po njihovem prepričanju izvoljena v teku tega poletja, brez dvoma republiko odpravila in sklenila zopet uvesti monarhijo.

V dobro poučenih grških krogih v Parizu pravijo, da bo grška konstituenta kralja Jurija že v teku tega poletja uradno pozvala, da se vrne. Kralj Jurij bo v Londonu nadaljeval razgovore, ki se tičejo restavracije monarhije in ministrov, ki naj bi bili člani nove monarhistične vlade. Kralj je baje tudi izjavil, da namerava vladati na podlagi ustave, ki se ne bo veliko razlikovala od sedanjega, pač pa bo dala po sodobnem zgledu več moči monarhu in predsedniku vlade. Dejal je tudi, da bo svoje sile posvetil konsolidaciji miru na Balkanu, da bo vzdrževal Balkansko zvezo in gojil najbolj prijateljske odnose z Bolgarijo, Jugoslavijo, Romunijo in Turčijo, kakor tudi z Italijo. Opazja se, da angleška politična javnost ta prizadevanja gleda s simpatijami.

Grški republikanski krogi v Parizu priznavajo, da so monarhisti močno na delu in da hočejo izrabiti sedanjí trenutek, ko se je Venizelosova revolucija izjalovila, da vpostavimo monarhistični režim. Glede izjave kralja Jurija so nekoliko skeptični, ali je res kaj takega rekel. Na vsak način so v Parizu zelo zadovoljni, ako se je kralj v resnici izjavil za politiko Balkanske zveze. Vendar pa je znano, da je bivši kralj Jurij zelo rezerviran in da svojih namerov ne bo izdal pred časom. Kralj je v Parizu gost svoje sestre, ki ima svoje rezidenco v velikem hotelu v Neuillyju. Na vsak način je njegovo potovanje v London značilno.

Romarji še vedno prihajajo z vseh strani sveta v Lurd. Na voljo množice je tolikšen, da so morali v središču mesta že ustaviti ves promet z vozili. Sedaj se nahaja v Lurdu vsaj 200.000 romarjev. To število pa se bo do nedelje, ko bo vrhunec vseh prireditev, najbrž še podvojilo.

Slovenski venec na kraju, kjer je lani 9. oktobra padel kralj Aleksander

Lurd, 26. apr. (Posebna brzojavka »Slovenec«.) Močna skupina slovenskih romarjev, ki se pod vodstvom g. vseuč. prof. dr. Janeza Fabijana udeležuje slovesne zaključitve svetega leta v Lurdu, se je na poti ustavila tudi v Marseillen, kjer je takoj obiskala ulico Cannebiere, kjer je 9. oktobra 1934 kralj Aleksander padel zadet od zločinske krogel. Slovenski romarji so položili na kraj, kjer se je smrtno zadet zgrudil veliki pokojni kralj, krasi venec iz rož, nabranih v domovini. Vodja skupine je v kratkih besedah razložil romarjem zgodovinski pomen tega kraja in jih pozval, naj prav na tem mestu pomolijo za domovino, za katero je umrl pokojni kralj. Okrog slovenskih romarjev se je takoj zbrala velika množica domačinov, ki so v spoštljivem molku prisostvovali tej ganljivi poklonitvi ter še po odhodu Slovencev v dolgih vrstah hodili gledat venec iz jugoslovanskih rož. Slovenska skupina je nadaljevala svojo pot v Lurd, kamor je prispela snoči. Dr. Janez Fabijan bo daroval sv. maso za slovenski narod v lurdski votlini jutri, v soboto ob pol sedmih zjutraj in so vsi Slovenci pozvani, naj se v mislih združijo s to sveto daritvijo.

obvladali vsak položaj in se nikjer niso ustavili, češ, da bi bilo nemogoče. Njegove besede in njegov pojav je vplival na vojake tako, da so morali kratkoma storiti vse, kar jim je njihov podporočnik velel in kar je hotel. Sodeloval je v vseh borbah v prvih vrstah. Posebno vidno se je odlikoval v borbah na Kočebju s kapetanom Madžarovićem, ki mu je bil tedaj poveljnik. Svojo osebo je izpostavil do skrajnih mej. V obrambi se je izkazal kot izredno spreten organizator položajev, tako na pr. ko je skušal sovražnik prodreti postojanke 13. septembra. S svojim pogumnim nastopom je tedaj sovražnika odbil.

Prav tako se je podporočnik Jevtič vidno izkazal v napadu na Rovosko Koso, kjer je s svojim vodom prodrli mnogo dalje od drugih svojih tovarišev in tu prodrli skozi topovski ogenj, dočim tovariši levo od njega niso imeli poguma storiti isto ali tvegati. V te spredele črte so se pomaknili šele pod zaščito mraka 20. maja 1916.

Tudi v drugih primerih in med obrambo je vedno pokazal svojo močno voljo in svoje odlične organizatorične sposobnosti pri utrjevanju položajev. Vsako dejanje podporočnika Jevtiča je obenem previdno in pozorno in je zaradi tega mogel povsod nastopati samostojno.

Ta general, poveljnik armije, ali polkovnik, ki ga je obvestil, je bil vsakokrat dober psiholog, ker je izdelal — nadaljuje list dalje — o tedanjem podporočniku Jevtiču takšno portretno sliko, da jo je mogoče danes po 20 letih v vseh točkah prepoznati v zunanji ministru in predsedniku jugoslovanske vlade.

G. Bogoljub Jevtič je na prvi pogled miren in sam zase, obziren do drugih, toda v kritičnem momentu se pokaže takšnega, kakršen je, z vso svojo hladnokrvnostjo, neizmerno voljo in hrabrostjo. Takšen je bil tudi 9. oktobra v Marseillen, ko je zaslišal zavrtni strel, ki je zadel njegovega kralja. Ta tragični trenutek je posnel na neki fotografski sliki za vse čase. V splošni zmešnjavi vidimo moža, ki hiti proti kraljevemu avtomobilu. To je bil g. Jevtič. Na klic dolžnosti je planil h kraljevemu vozu, da bi pomagal svojemu kralju. Ta zgodovinski trenutek spominja na rezervnega častnika Bogoljuba Jevtiča.

V Grčiji sami je politično življenje na višku. Vsa dežela se pripravlja na volitve v skupščino, ki se bo zbrala že začetkom junija. Vojni minister Kondilis sestavlja nekako državno listo iz vseh strank, ki pristajajo na program Calderisa. General Metaxas pa bo nastopil na čelu nove stranke, katere si je nadela ime »realistična unija« in je postavila kot prvo točko svojega volivnega programa vpostavitve monarhije. Pristaši republike so v kotljevem položaju, ker je javno mnenje zaradi Venizelosovega puča zelo proti njim. Konservativni republikani, ki jih vodi Mihalokopulos, izjavljajo, da se bodo udeležili volitev samo v slučaju, če bo vlada odpravila izjemno stanje. Tudi radikalna opozicija, pod katero se skrivajo Venizelosovi pristaši, se volitev ne bo udeležila, če se izjemno stanje ne bo odpravilo.

Izjava Jurija II.

Pariz, 26. apr. c. Razvoj političnega položaja v Grčiji dobiva tukaj zelo senzacionalno obsežje. Zadnji čas je bilo opaženo, da je prihajalo iz Aten v Neuilly pri Parizu, kjer biva bivši kralj Jurij II., mnogo odličnih grških osebnosti, ki so se s kraljem pogajale za to, da se zopet vrne v Grčijo in zasede prestol. Danes so seveda pridrvili v Neuilly tudi časniki in so hoteli od bivšega kralja zvedeti, če se je že odločil. Kralj je odgovoril:

»V Grčijo se vrnem takoj, ko me bo narod sam pozval nazaj.« Na ostala vprašanja kralj ni hotel odgovorjati.

Naravno, da se je sedaj začela takoj borba za vplive, ki bi jih naj novi kralj ponesel s seboj v Grčijo. Znano je, da se je sedanja grška kraljevska vladna odločno naslonila na Anglijo in je od nje pričakovala pomoči in dovoljenja, da se vrne na grški prestol. Toda tudi francosko javno mnenje hoče imeti pri teh odločitvah svoj delež in danes se že piše v časopisu, da se ponuja neki princ iz rodbine Bourbon-Orleans, ki bi bil pripravljen vladati grški narod.

Ko so v okolici bivšega kralja Jurija opazili, kako široka postaja že ta intriga, so enadoma odločili, da zapusti kralj Jurij takoj Pariz in se poda v London.

Francosko - ruska pogajanja

Laval si dopisuje s komunisti

Pismo njegovih volivcev, ko je bil Laval še komunistični poslanec

Pariz, 26. aprila. c. Potek pogajanj med sovjetsko Rusijo in Francijo je dobil danes še svoj humanistični dodatek. Kakor znano, je zunanji minister župan v delavskem predmestju Pariza v Auber-Villiersu. Za župana tega mesteca je bil izvoljen še takrat, ko je bil sam skrajni levičar in delavski revolucionar. Od tedaj je Laval že napravil precejšnjo pot v politični modrosti, vendar pa je nad delavci tako dobro županoval, da je ostal še naprej njihov župan. Kmalu pa se bodo vršile nove občinske volitve in tudi v Auber-Villiersu se je že začel volilni boj.

Komunistična organizacija Auber-Villiersa je danes poslala zunanjemu ministru Lavalu odprto pismo, v katerem ga poziva, naj pride nocoj na njen javni shod, kjer bo odgovarjal na vprašanja delavcev, zakaj je prišlo do zastopa v pogajanjih med sovjetsko Rusijo in Francijo. Laval se tega pisma ni nič ustrašil, temveč je popoldne objavil tudi pismo, v katerem pravi, da sprejema vabilo komunistov. Kot zunanji minister pa ne more javno pojasniti vsebine diplomatskih pogajanj med sovjetsko Rusijo in Francijo.

Pokojni župnik Vrhovnik je zapustil vse svoje knjige licejski knjižnici v Ljubljani

Naša največja knjižnica, licealna knjižnica v Ljubljani, ki je obenem tudi naša univerzitetna knjižnica, za katero se prav zadnja leta vrše veliki boji, da dobi sebe in naroda dostojno streho, je na dan svetlega Jurija, patrona naših meja, ki ga je posebno častil pokojni župnik Ivan Vrhovnik, dobila v dar svojo njegovo ogromno knjižnico. Dva velika tovorna avtomobila sta prepeljala častljivo knjižnico pred vrata hrama slovenske knjige, in prevzel jih je čuvár, ravnatelj gosp. dr. Šleibinger v svoje varstvo, da jih uredi in pripravi za splošno uporabo. Naš poročevalec se je ogledal pri gosp. ravnatelju, ki mu je ves vesel razkazal še neurejene knjige in mu povedal vso zgodbo o njih in tudi njih ceno.

Pokojni zgodovinar, trnovski župnik I. Vrhovnik je bil ljubitelj knjig kot jih ni bilo in jih ni veliko med Slovenci. Zbiral je predvsem tiste male knjižice, ki so jih drugi prezirali, letake, brošure, politične brošure, zlasti pa molitvenike in sploh knjige našega preporoda, in to predvsem iz naših obrobni pokrajin. Knjige, ki jih je imel v več izvodih, je zamenjeval z drugimi bibliofilji, zlasti msgr. Zupanom, generalom Maistrom, Šleibingerjem itd. Tako si je zbral knjižnico, ki obsega gotovo okoli 6000 knjig, katere je vse v oporoki s 15. oktobrom 1931 zapustil študijski (licealni) knjižnici. Ta dar pomeni za našo biblioteko ogromen porast, pa ne samo kvantitativno, ampak po vrednosti, kajti mogoče bo nam sedaj spopolniti marsikatero zbirke, ki smo jih imeli samo v nekoliko številkah; to predvsem periodika iz Primorske in Štajerske, ki v Avstriji niso bile dolžne pošiljati dolžnostnih eksemplarjev. Tako smo v Vrhovnikovi knjižnici poleg Dalmatinove biblije, ki jo imamo že v več izvodih, dobili tudi Dalmatinov Pentatev, ki smo ga sedaj pogrešali. Tako imamo zdaj mi skoraj kompletan repertoar v Ljubljani pri Mandelcu tiskanih knjig. Največjo vrednost pa predstavlja nova knjižnica z zbirko knjig iz XVII. in XVIII. stoletja, ki jih je imel skoraj v polnoprstnosti. Redeskin, Steržinar, p. Hipolit, Basar, Pohl — vsa ta imena vidim na neurejenem kupu. Saj je bilo znano, da ima Vrhovnik kompletno zbirko vseh slovenskih prevodov Tomaža Kempčana, ki jih je precejšnje število. O tem je pisal študijo, kakor tudi o Ba-

Boljševiki nadaljujejo boj proti veri

Berlin, 25. aprila. Iz Moskve poročajo, da je »Brezbožnik«, glasilo lige brezbožnikov priobčil proglas komisarja za delo g. Jaroslavskoga, ki poziva javnost na boj proti veri. Boj brezbožnikov se mora nadaljevati s še večjo odločnostjo. V tem proglasu je tudi rečeno: Mi hočemo zažgati vse cerkve sveta, da nastane iz njih en sam plamen; mi hočemo podreti vse črke... Množice vedno bolj in bolj prihajajo do spoznanja, da ni vera in vsi njeni obredi, vse njeno hinavstvo, vse njene iluzije, vsi njeni triki, njena podrejenost človeka božji volji, vsa njena črna magija, nič drugega kakor mreža, ki naj zadržuje napredek, opij, ki naj zamori vest in oslabi voljo. V 13 letih naše proletarske diktature je naše brezbožno gibanje zašlo med mase. Iz nje je nastala velikanska sila, ki vsako versko čuvstvo izruva. To gibanje je eno najvažnejših vej našega naprednega boja za socializem, eden izmed najpotrebnejših elementov največje revolucije, eno najmočnejših orožij za socialistično preosnovo družbe.

Mi moramo svoje protiversko delo, ki izpodjeda temelj starega sveta, še okrepiti. Zdržati moramo milijone delavcev in kmetov pod zastavo brezbožnih borev. Oni karkaj za Leninovim napotkom. Zbirajo se iz vseh dežel za zadnji napad na svet. Mi jim bomo dali potrebnega pouka. Božji služabniki vseh konfesij naj vedo, da ne bo nohen Bog, noben svetnik in nobena molitev rešila kapitalističnega sveta pred razpadom.

Berlin, 25. apr. AA. DNB poroča iz Moskve, da je sovjetska vlada dovolila porušenje samostana sv. Mihaela v Kijevu. Na dosedanjih samostanskih tleh bodo zgradili poslopje, v katerem bo imel prostore osrednji odbor komunistične stranke za sovjetsko Ukrajino.

„Nespremenjeni cilji kominterne“

Moskva, 26. apr. TG. Sovjetska Rusija bo slavila svoj 1. maj po sedaj že dolgoletnih običajih. Vodstvo komunistične internacionale je izdalo, kakor vsako leto, celo vrsto gesel, ki jih ponatiskujejo po letakih in lepjo po vsej državi, ali ki jih pri slovenskih obhodih še sedaj nosijo na pankartih. Letos je takšnih gesel 52. Predvsem tičejo gospodarskih vprašanj, političnih je zelo malo. Toda zanimivo je, da se med čisto političnimi gesli nabaja na prvem mestu bojno geslo, namenjeno svetovnemu proletariatu, in ki se glasi: »Proletarci vseh dežel, pod zastavo komunistične internacionale, ki vas bodo peljala v nove boje in k novim zmagam!« Urad-

Pač pa hoče takoj javno povedati, zakaj ni prišlo do podpisa pogodbe med sovjetsko Rusijo in Francijo. Tega odgovora sicer ni dolžan komunist, ker komunisti razen svoje stranke nikjer ničesar ne predstavljajo. Tudi v sovjetski Rusiji komunisti ne predstavljajo sovjetske države in ne vodijo sovjetske diplomacije. Pogodba, ki so jo predlagali sovjeti, je bila taka, da bi bila mogoča v interesu mednarodnega komunizma in njihove strankarske politike, za Francijo pa bi pomenila nevarnost, da je potegne v novo vojno. Francija nasprotno od sovjetske Rusije predlaga pogodbo, ki naj prepreči vojno, in Francija hoče zagotoviti, da ta pogodba ne bo naperjena proti nobeni drugi državi v Evropi. Prepričan je, da ima sovjetska diplomacija prav tako jasne pojme o miru, kakor jih ima francoska diplomacija. Teh dveh ne zadeva krivda, če se ti ideali miru ne skladajo z ideali komunistične propagande.

Sicer se pa pogajanja med sovjetsko Rusijo in Francijo ugodno razvijajo naprej. Popoldne so prišle iz Moskve v Pariz vesti, da je sovjetsko zunanje ministrstvo že izdelalo nov načrt pogodbe, ki se sklada s francoskim. Komisar za zunanje zadeve Litvinov je poslal svojemu veleposlaniku v Pariz nova navodila in popoldne se je Potjomkin s temi navodili že podal k Lavalu v zunanje ministrstvo.

earju, in o zgodovini naših časopisov, ki jih je pač on najbolj poznal. Knjige iz teh stoletij bodo tvorile posebno skupino: Vrhovnikovo knjižnico. Ti »klasični«, kot jih je imenoval Vrhovnik, so tvorili glavno zanimanje pokojnega župnika, in vsak, kdor je hotel podatkov za ta čas, je našel v njem dobro brega svetovalca. Knjižnica njegova je bila namreč vsakemu odprta. Pravtako tudi arhivarije, ki jih skromni župnik ni ljubosumno skrival. Poleg tega obsega knjižnica polno političnih brošur njegovega časa (in živel je preko 80 let!), letakov, zlasti pa knjig, tičečih se našega manjšinskega vprašanja. Ko bo urejena, bo nudila ogromno tozadevnega gradiva. Poleg knjig je prišla v našo posest tudi vsa njegova ogromna korespondenca in prepisi iz vseh ljubljanskih arhivov. Saj je bil pokojni priden kot čebelnica in je prebrskal vse stare listine. Skoraj končana je zgodovina šentpeterske fare, prav tako florijanske cerkve itd. Vse to je zdaj pri nas. Posebno bogata pa je njegova korespondenca z vodilnimi možmi svoje dobe, zlasti pa z Gregorčičem in msgr. Zupanom. Gregorčičeva pisma je zbiral tudi pri drugih njegovih korespondentih in jih že pripravil za natis. V teh pisnih ba naš kulturni zgodovinar polpretekle dobe našel neizčrpno snovi, ki bodo marsikatero kočljivo vprašanje postavilo v novo luč, oziroma ga pomagalo razjasniti. Mogoče je v njej še več kot pričakujemo. Ko bo knjižnica urejena — hvala Bogu, da nam je prav zdaj prosvetna uprava dodelila novo moč — tedaj bo šele mogoče preceniti bogastvo in vrednost tega izrednega daru. Vrhovnik je res ljubil knjige: če je bila kakšna stara knjižica pokvarjena, je poslal v knjižničarje duplikat in iz njega kaligrafsko dopolnil manjkajoče dele. — Ob koncu je gospod ravnatelj še enkrat poudaril neizmerno veselje in častil spomin moža, ki je svoje redko bogastvo poklonil narodu, ki ga je tako ljubil. Naša knjižnica se bo tako obogatila, toda treba bo čimprej priti do svoje strehe, v kar je pokojni idealist lako živo veroval. Plemenitemu možu naj bi sledili tudi drugi naši ljubitelji knjig. Vrhovnik si je postavil večten spomenik: v bodoči vseučiliški knjižnici bo v posebnem oddelku tudi posebna Vrhovnikova knjižnica. td

no glasilo kominterne »Pravda« posveča temu političnemu geslu svoj uvodnik ter dostavlja: »Naj se nikar kdo ne moti! Svetovna revolucija je še vedno nespremenjeni cilj komunistične internacionale!«

Sestanek Balkanskega sporazuma bo 10. junija v Bukarešti

Belgrad, 26. apr. m. Prilodnje zasedanje Balkanskega sporazuma bo v Bukarešti 10. maja in se bodo na tem sestanku zbrali zunanji ministri vseh štirih balkanskih zaveznic, to je Turčije, Romunije, Grčije in Jugoslavije. Vprašanje sodelovanja Bolgarije pri Balkanskem sporazumu zankrat se ne pride v poštev. Poročilo nekaterih listov, češ, da se je turški zunanji minister Tevfik Ruđi Aras pri svojem kratkem obisku v Sofiji izrazil, da je Bolgarijo kot predsednik Balkanskega sporazuma povabil, naj se pridruži zvezi, je netočno, ker Tevfik Ruđi Aras ni predsednik, ampak je letošnji predsednik Titulescu, drugič pa je Tevfik Ruđi Aras nasprotno poudaril, da z bolgarskim ministrskim predsednikom Toševom o sodelovanju Bolgarije v Balkanskem sporazumu sploh ni govoril. Govorila sta le o turško-bolgarskih odnosih.

Obvezne orožne vaje

za vse akademike v Avstriji

Dunaj, 26. apr. TG. »Reichspost« poroča, da je državni tajnik dr. Pertner že pripravil posebne zakonske uredbe, s katerimi hoče avstrijska vlada duhovno prenoviti srednje in predvsem visoke šole. V srednjih šolah bo predpisan poseben program za pouk v domovinoznanstvu in v avstrijski zgodovini. Tudi na vseučiliščih bodo gotova predavanja za vse obvezna. Najnovejša pa je, da se bodo uvedli tako zvani »obvezni poletni tabori«, ali z drugimi besedami par tednov trajajoče skupne vežbe visokošolcev v »poglobitvi družabnega razumevanja« in v »vojaški vzgoji«. Z drugimi besedami: večtedenske orožne vaje, obvezne vsako leto za akademike.

Belgrajske vesti

Belgrad, 26. aprila. m. Slovenski dijakci ferijali, ki so pred kratkim prišli semkaj pod vodstvom svojih profesorjev, so se danes odpeljali na Oplenac ter se tam poklonili manom blagopokojnega kralja Aleksandra I. Te dni so pa prišlele semkaj tudi učenke meščanske šole častitih šolskih sester v Mariboru. Tudi te so se podale na Oplenac ter počastile spomin umrlega velikega vladarja. Na povratku iz Topole so se nastanile pri častitih sestrah v Zemunu. Za časa tukajšnjega bivanja so si ogledale Belgrad ter obiskale več katoliških cerkev kakor tudi deklško zavetišče v Belgradu. V nedeljo zvečer se bodo vrstile v Slovenijo.

Sv. Oče evharističnemu kongresu

Na službeno naznanilo o II. evharističnem kongresu za Jugoslavijo, ki ga je ljubljanski škof poslal sv. Očetu, je dobil od papeževnega državnega tajnika sledeči odgovor:

Državno tajništvo Nj. Svetosti,
Št. 143744.

Vatikan, 18. aprila 1935.

Prezvišeni in prečastiti gospod!

Ze iz dolge izkušnje je znano, da evharistični shodi, ki se vsepovsod vrše, nikdar ne ostanejo brez premnogih koristi za duše; zato se je vrhovni poglavar močno razveselil, ko si mu naznanil, da pripravljajo jugoslovanski škofje z vnetim sodelovanjem vseh vernikov take slavnosti v bližnji bodočnosti v Ljubljani.

Da bi torej tudi vi dosegli kar najobilnejše sadove svetosti in pobožnosti, ki jih na vseh krajih rode taka zborovanja, sv. Oče že sedaj pošilja svoje molitve do Jezusa Kristusa s prošnjo, da bi to slovesno znamenje prineslo božjih darov vsem, ki ga pripravljajo. V poročilo nebeske pomoči in v pričo svoje naklonjenosti Nj. Svetosti z vso ljubeznijo podeljuje apostolski blagoslov tebi in vsem, ki žrtvujejo svoje moči za to pobožno delo.

Ker pa prosiš v imenu vseh vernikov Jugoslavije za papeževnega poslanca, ti naznanjam, da je sv. Oče dobrotno ustregel tvoji prošnji in je to službo poveril Nj. Eminenci Avgustu Hlondu, nadškofu gnezniškemu in poznaniškemu.

Ko ti to sporočam, izražam primerno spoštovanje

Tvoji Prezvišenosti

predani

E, kard. Pacelli.

Ko smo z velikim veseljem sprejeli vest o imenovanju kardinala Hlonda za posebnega papeževnega poslanca, je došla iz Poznania žalostna novica, da je Nj. Eminenca kardinal Hlund težko

obolet in mora iskati zdravniške pomoči v sanatoriju. Vsem vernikom priporočamo gospoda papeževnega legata v molitvi, naj mu Bog vrne čimprej zopet trdno zdravje, da bo mogel izvršiti naporne dolžnosti in zastopati sv. Očeta na ljubljanskem evharističnem kongresu.

✱

Stalni odbor za mednarodne evharistične kongrese, čigar predsednik je namurski škof Heylen, je izbral za svojega zastopnika na II. evharističnem kongresu za Jugoslavijo svojega člana pred. p. Gervazija Quéarda, vrhovn. predstojnika ašumpcionistov. S tem bo častno zastopan tudi vrhovni in osrednji odbor svetovnih evharističnih kongresov. Naš kongres pa dobiva s tem širši pomen za ves katoliški svet.

Slovesni zaključek jubilejnega leta naj bi bil pri nas predvsem tudi del priprave za II. evharist. kongres za Jugoslavijo. Čim bolj se bližamo kongresnim dnem, tem bolj čutimo, kako zelo je naše delo odvisno od božje pomoči in božjega blagoslova. Sto in sto je vprašanj, pred katerimi stoji naša človeška slabost v vsej svoji onemoglosti. Rešiti jih bo pravčasno in zadovoljivo mogoče le, če si bomo izprosili duha prave in iskrene gorečnosti, duha nesebičnega žrtvovanja, duha brezkompromisne ljubezni do velike stvari. To velja za tiste, ki kongres neposredno pripravljajo, kot za tiste, ki mu želijo le prisostvovati. Če kje, velja tu, da moramo drug drugega bremena prenašati, pa vse velikemu cilju podrejeni. — Zaključek jubilejnega leta naj nas znova združi v močno molitev za uspeh kongresa! Zlasti slovesnosti v ljubljanski stolnici naj se danes in jutri obogatijo naša srca z duhom, ki je za dovršitev velikih stvari potreben.

Prve vprašalne pole, ki so bile priložene aprilski okrožnici, prihajajo. Mnoge so polne optimizma in prepolne vneme. Delo, ki so ga po nekaterih župnijah doslej izvršili, priča o pravilnem razumevanju potrebe, da je pripraviti predvsem srca vernikov na kongres. Stevilke o udeležbi dajo slutiti, kako bo kongres tudi po številu udeležencev najmočnejša vseh dosedanjih manifestacij za Kristusa Kralja. — Ponekod pa straši — kriza. Ne kriza src in duhov, pač pa kriza denarja. Mnogokje ne morejo razumeti, da je treba za tako veliko stvar tudi denarno žrtvovati, čeprav bodo po skrbi Glav. pripr. odbora te denarne žrtve manjše, kot je sploh mogoče. Prosimo vse žup. pripr. odbore, naj z vso iskrenostjo razumejo,

da zahtevamo od njih le ono, kar je za uspeh kongresa nujno. Morda se z razgledišča posamezne župnije vidi kaka stvar odveč ali preveč; v sestavi vseh vprašanj in potreb pa se tako stvar pokaže kot nujna in nepogrešljiva. Čim bližje smo kongresu, tem več bo težav, o tem smo si na jasnem. A težave so za optimista le nov vir srčnosti in poguma.

Prijave kongresnih udeležencev iz ljubljanskih župnij. Župnijske pripr. odbore ljubljanskih župnij prosimo, da pravtako kot podeželjske župnije zberejo število udeležencev. To je nujno potrebno iz več razlogov. Predvsem ne bo mogel nihče prisostvovati svečanostim na Stadionu in po dvoranah, kdor ne bo imel kongresne izkaznice. Pravtako pa mora Glav. pripr. odbor že sedaj vedeti, koliko ljubljancev bo pri raznih svečanostih sodelovalo, da lahko odredi vse potrebno radi prostorov in zlasti vse glede sprevodov, skupnih svetih obhajil, številka bakelj itd. — Zato prosimo, da takoj pozovete na najprimernejši način vse župljane k prijavi ter udeležence v smislu izdane okražnice za april prijavite.

Kdaj naj udeleženci kongresa pridejo v Ljubljano in kdaj odidejo? Ker traja II. evharistični kongres za Jugoslavijo tri dni, se marsikje poraja vprašanje, ali bi se udeležili vseh prireditev ali samo nekaterih. Načelo mora biti: Udeležiti se je treba vseh prireditev! Kdor more, bo radi tega prispel že na Vidov dan 28. junija v Ljubljano, da bo mogel biti pri slovesnem sprejemu papeževnega legata, pri otvoritvi kongresa in pri večernih cerkvenih svečanostih. Vsi drugi bodo pa na vsak način prišli v Ljubljano tekotom noči med 28. in 29. junijem, odnosno 29. junija jutraj. (Skrbeli bomo, da bodo vlakci prihajali predvsem v jutranjih urah in popoldne.) V soboto, 29. junija, bodo namreč zelo važne prireditve. Ogledate si natančno spored! Zlasti pri stanovskih zborovanjih dopolne ob desetih naj bi bilo navzočih čim več vernikov! Posamezne stanovske organizacije naj v svojem delokrogu skrbijo, da odpošljejo na zborovanja čim več svojih pripadnikov. Nato pa bodo udeleženci pri vseh ostalih kongresnih prireditvah, vse do zaključka na Stadionu v nedeljo, 30. junija, popoldne. Zlasti sklepna procesija v nedeljo popoldne mora biti veličastna manifestacija naše verske zavesti in naše ljubezni do Evharističnega Kralja! Zato bo pač vsakdo skrbel, da pred končano procesijo in pred končno zaobljubo Evharističnemu Kralju ne bo zapustil Ljubljane. — Iz vsega tega se pa tudi vidi, da bodo udeleženci morali v Ljubljani prenočevati. Prenočnice bo pa mogel dobiti le oni, ki se bo zanj pri domačem župnem uradu, odnosno župn. pripr. odboru prijavil. Prosimo, da na vse to vernike ponovno opozorite!

Klic štajerskih Slovencev iz Avstrije

Maribor, 24. aprila.

Za veliko noč sem obiskal svoje sorodnike v svečinsko-kungoskem kotu. Kar sem tu zvedel, me je napolnilo z žalostjo.

Vedno smo polnih ust sladkih besed za naše brate, ki so še ostali pod nemško Avstrijo. Kadar pa gre, da jim praktično pokažemo, da jih res ljubimo in mislimo na njih pa igrano še mi ulogo — tuja!

To je žalostna resnica.

Na črti Spielfeld-Leutschach (Spilje-Lučane) živi še več tisoč Slovencev v občinah Spilje, Evič, Račane, Bežane, Lešane, Gomilice, Kresnice, Kamenik, Klanjc, Pesniški vrh, Slatina, Lučane, Gradišče, Boč, Viliče, Klunec itd. Če prideš v nedeljo po rani službi božji pred cerkev v Lučane, slišiš še mnoge starejše ljudi, ki »marnjajo« po slovenski, dočim mlajši rod po pozni maši govori samo nemški. Istoj je v Gomilici in Spilju. V te kraje se prihaja nekaj »Slovenskih gospodarjev«, ki si jih naročajo na svoje sosedo ob meji v Jugoslaviji in tudi na Mohorjeve knjige se še naročajo iz sosednje Avstrije v župnijah St. Ilj, Svečina, Kungota, Sv. Jurij in Sveti Duh. Ali vedno manj je teh naših zavednih rojakov.

Kar je tem pomilovanja vrednim dosedaj ohranjalo narodni čut, je bilo bogoslužje. Od časa do časa so se hodili v naše obmejne župnije k maši in pridigi. Tu na naši strani so pokramljali s svojimi sorodniki in znanci v starem jeziku svojih pradedov. Posebno ob velikonočnih praznikih so kaj radi prihajali na našo stran k vsajenju, prinašali so celo velikonočne jestvine, ki jih tu splošno imenujejo »pisanka«, na slovensko stran k blagoslovu. Posebno se je Slovencev »iz preko« dopadlo slovensko bogoslužje, ki je zadnja leta upeljano v naših krajih. Dočim se v Avstriji vršijo molitve duhovnikov v latinskem jeziku, je pri nas upeljan za razne obrede naš jezik. To se našim bratom iz Avstrije silno dopade. O veliki noči so vsa leta prihajali posebno v St. Ilj, Svečino in Sv. Jurij ob Pesnici ter k Sv. Duhu in na Kaplo Slovenci iz Avstrije v celih trumah na našo stran k božji službi. Ljudje imajo obmejne izkaznice in dosedaj tudi obmejni organom na naši strani ni padlo v glavo, da bi branili bratom in sestram iz Avstrije, ki so še slovenske duha, prestop meje. Saj so jim obmejne izkaznice zagaranirane potem mednarodnega zakona in še posebej z zakonito trgovinsko-obmejno pogodbo med Jugoslavijo in Avstrijo, ki so jo svoj čas po težki borbi izposlovali tedanji slovenski poslanci!

Letos je bila jugoslovanska meja za Slovence in Slovenke iz Avstrije za veliko noč zaprta! Niso smeli več prinesiti svojih pisank na blagoslov k slovenskemu duhovniku, niso smeli več v slovenske cerkve v slovenskem ozemlju, niso se smeli spovedati slovenskemu duhovniku!

Ce bi mi vse to pripovedoval kdo drugi, še verjeti ne bi mogel, da se z našimi brati in sestrami onstran meje od jugoslovanske strani tako postopa.

Pri raznih banketih se mnogim cedijo sladke besede kot med o naših bratih onstran meje. Čas zvenekaj, rujno vince se pije na ljubo zdravje zatiranih bratov in sester. Poznam gospoda, ki misli, da je velik, ki ga je v besedah sama korajža za »nacionalno«, »sveto nacionalno stvar«, a za žalostne, prej opisane, »novonastale razmere na naši severni meji pa se ne briga, dasiravno bi se lahko in celo moral brigati! — Z.

Velikonočni smuk na Ratitovcu

Tujsko prometno društvo za Selsko dolino je pridrilo na velikonočni ponedeljek na Ratitovcu tekmo v smuku. Proga je potekala z vrha proti koči na Pečani. Ta koča je stalno oskrbovana. — Prvo mesto si je priboril g. jurist Dermota Milan. Kot prvak Selske doline je prejel lep društveni pokal.

Udeleženci tekme so pohitili tudi na izlet po grebenu na vrh Kremat (1672 m) proti bohinjski strani, kjer so uživali ob toplem pomladanskem soncu najlepši razgled, posebno na Bohinjsko jezero.

Lepi smuški tereni Ratitovca so privabili tudi družbo smučarjev iz Ljubljane, ki pa se je morala na žalost kmalu vrniti, ker se je pri treningu ponesrečil 23 letni akviziter banke »Slavije« g. A. Klančar iz Ljubljane. Pri nesrečnem padcu si je prav nevarno izpahnil levo nogo.

Beli zobje

narédé vsak obraz privlačen in lep. Da dobimo lepe, bele zobe, jih snažimo jutraj in zvečer s prijetno osvežujočo in okusno zobno pasto Chlorodont. Ze po kratki uporabi dobé zobje čudovito lep lesk slonove kosti.

Tuba Din. 8.-

Jugoslovanski proizvod.

Naš tujski promet

Z občnega zbora Tujsko-prometne zveze v Mariboru

Maribor, 26. aprila.

V prostorih hotela Orla se je vršil danes popoldne deveti redni letni občni zbor Tujsko-prometne zveze v Mariboru. Kakor vsi dosedanja občni zbori, tudi ta nudi sliko razveseljivega napredka in vsestranskega razvoja agilne institucije. Obsežno in podrobno poročilo uprave o delovanju v minulem poslovnem letu je sestavil g. ravnatelj Loos ter ga je izdala zveza v posebni lični s slikami opremljeni brošuri. Iz tega poročila posnemamo v izvlečku bistvenosti, ki se tičejo tujskega prometa na samem področju Zveze.

Statistika

Gibanje tujcev v glavnih turističnih centrih, kopališčih in klimatičnih krajih mariborskega okrožja je bilo v letu 1934. sledeče: V Mariboru 24.021 tujcev (7283 inozemcev) s 64.739 prenočninami; od tega 29.637 prenočnin v privatnih stanovanjih. Celje 12.441 tujcev (2940 inozemcev), 17.200 prenočnin; Ptuj 1686 tujcev (717 inozemcev), 8361 prenočnin; Rogaška Slatina 6008 tujcev (1248 inozemcev), 80.153 prenočnin; Dobrna 2773 tujcev (247 inozemcev), 51.271 prenočnin; Slatina Radenci 920 tujcev (120 inozemcev), 12.455 prenočnin; Laško 1551 tujcev (63 inozemcev), 19.764 prenočnin; Rimske Toplice 460 tujcev (178 inozemcev) 4322 prenočnin; Ribnica na Pohorju 990 tujcev (71 inozemcev), 4166 prenočnin; Logarska dolina 1174 tujcev (164 inozemcev), 7284 prenočnin; planinske postojanke SPD 32.357 obiskovalcev in 19.963 prenočnin.

V minuli sezoni beležijo porast obiska ne samo velika zdravilišča, ampak tudi manjša in zlasti še najmanjša letovišča. Največji obisk izkazuje Rogaška Slatina, ki je v minulnem letu z modernizacijo naprav, zlasti pa še z zgradbo novega lepega kopališča mnogo pridobila. Važno tujsko prometno delo so vršile podružnice SPD. Tako je slovenjegraška zgradila kočo na Kremžarjevem vrhu, slovenjebistriška pa pri Sv. Troh Kraljih, podružnica Mežica-Crna je zgradila lepo kopališče; napredovale so tudi pohorske postojanke: elektrifikacija Mariborske koče, ureditev drugega nadstropja v Senjorjevem domu. V najkrajšem času bo izročeno svojemu namenu tudi »Pension Lobnica«.

Propaganda.

Zavedajoč se velike važnosti dobre propagande ji je zveza posvetila vso pozornost. S skromnimi sredstvi so se dosegli zelo lepi uspehi. Razvila je intenzivno propagando s pomočjo plakatov, prospektov, člankov, predavanj. Nabavila se je znatna količina slik, klisjejev, novih diaprojektivov; skupno z ljubljansko zvezo je izdala reprezentativno brošuro »Slovenija« ter prospekt »Zima v Jugoslaviji«. Subvencionirala je vrsto revij, zlasti »Naša pota«. V zadnjih letih je izdala v večji nakladi prospekte »Maribor«, Mariborski okrug, »Celje«, »Pohorje« v srbohrvatskem in nemškem jeziku. Pokazala se je po-

treba izdaje v francoskem in angleškem jeziku. Živahno delo je razvijala v mednarodnem propagandnem prometu. Glavno skrb je Zveza posvečala izboljšanju nevdružnega stanja naših cest ter beleži v tem pogledu kot viden uspeh bodočo ureditev ceste St. Ilj-Maribor-Slov. Bistrica. Omembe vredna je uvrstitev Pohorja med klimatične kraje. Ta ukrep je dosegla Zveza 15. februarja 1935.

1. maja lanskega leta je začela posloovati v St. Ilju v začasnem kiosku nova ekspozitura, ki sprejme tujca takoj, ko prekorči mejo, mu da vse informacije, deli prospekte, sprejema depoje in je pooblašena menjalnica, ki uživa radi svoje kulturnosti največje zaupanje. Na jesen se je začelo v St. Ilju z zgradbo paviljona ter bo reprezentativna stavba dograjena koncem maja. Paralelno s St. Iljem se je ustanovila slična ekspozitura v Gornji Radgoni.

Za propagandne svrhe, za opremo ekspozitur ter za podporo raznim tujskoprometnim napravam je izdala Zveza lani 204.785 dinarjev.

Komercialno delo.

Glavna sredstva za svoje splošno koristno delovanje si je morala Zveza zagotoviti z dohodki svojih podjetij. Glavne pridobitvene panoge so: Komisijška prodaja vseh vozniških listov za tu- in inozemstvo, bančni posli, prirejanje izletov, prodaja legitimacij za sejme, prodaja in preskrba vizumov ter prodaja časopisov na kolodvorskih prodajalnicah v Mariboru, Celju in Čakovcu. Zanimivo je, da je prodala Zveza prvo leto po ustanovitvi (1927) 9046 vozovnic za Din 548.407, v letu 1934 pa 30.179 vozovnic za 2.502.128 Din. Od tega odpade Din 1.214.882 na inozemske karte.

Premoženjsko stanje

izkazuje med aktivami Din 859.665.96, od tega gotovina 400.839, naložbe 178.580, dolžniki 22.029, tranzitorne postavke 20.941, blago 26.643, inventar 67.877, nepremičnine 109.358. — Pasiva: 859.665.96 tvorijo upniki (121.627), tranzitorne postavke (79.554) in premoženje zveze (658.484.96).

Notranja in zunanja organizacija

Povečalo se je lani zaradi ustanovitve podružnice število uradništva za tri moči. Pripravila se obsežna reorganizacija naše tujskoprometne službe ter je ministristvo trgovine že izdalo osnutek pravil, s katerimi se je mariborska Zveza temeljito bavila ter pristavila svoje predloge. Po tem novem načrtu bi se ustanovila tujsko-prometna družstva v vseh za to v poštevi prihajajočih krajih, kolikor tam še ne obstajajo. Zveza naj bi bila nekaj centralni organ teh društev. Važen je tudi sklep ministristva, da obdrži mariborska Zveza svoje dosedanje področje.

Poglavar vlomilcev Husein obsojen

Ljubljana, 26. aprila.

Mali kazenski senat je danes nadaljeval v terek prekinjeno razpravo proti Bosancu Huseinu Rošiću, poglavarju drzne vlomilske tolpe, ki je lani avgusta taborila pod Šišenskim hribom v šotorih. Ta tolpa je nakradla razno blago v približni vrednosti do 15.000 Din. Husein je bil nje kolovodja in organizator vlovov. Husein je že-na zadnji obravnavi svečano sodnikom zatrjeval: »Visoki sude, Slavni sudeci! Ja ne poznam nikoga!« Priče, ki so bile deležne pri vlovih, ali pa so se potem v taborišču udeleževale nočne gostije in zabave, pa so sodnikom odkrito povedale, da ga dobro poznajo.

Ko je ljubljanska policija tolpo polovila, se je Huseinu posrečilo pobegniti v Bosno. Tam v Pečigradu je ponoči z revolverjem v rokah zagrozil kmetu Kajtezicu, da ga ustrelji, če mu ne da 5000 Din. Res je trikrat ustrelil. Senatni predsednik: »Kako je bilo z Mehom Kajtezicem? Z revolverjem ste ponoči nad njega prišli? Husein: »Slavni sude! Absolutno ne! Prosil sem Mehno na »fini in pošten način«, da mi posodi samo 50 Din... Drugače jok... jok... Dam svojo glavo, da je tako!« Danes je bila zaslišana še zadnja priča, ki je jasno povedala: »Poznam ga dobro! Husein: »Ni res, slavni sude!« Priča: »Saj ga vsak pozna iz naše klape!« Husein: »Allah zna, da je krivo pričal!« Meha Kajtezica sin pa je na zadnji obravnavi prav drastično opisal, kako se je rokovanje Husein priplazil do hiše in zahteval 5000 Din.

Husein je bil dalje obtožen, da je namenil proti stražniku Brezniku revolver, ko ga je hotel aretirati, da se je kot potepuh klatil

okrog in da je imel pri sebi napačne dokumente.

Zaradi zločina vlovov, roparskega napada in nevarne grožnje je bil Husein obsojen na 7 let robije. Po sodbi Husein: »Slavna gospodo! Visoki okružni sude! Primam!« Državni tožilec se je pritožil zaradi prenizke kazni.

Nov razpis za bansko palačo

Ljubljana, 26. aprila.

Znano je, da je ban dr. Puc takoj ob nastopu svoje nove oblasti naročil tehničnemu oddelku banske uprave, naj izdela načrte za zazidavo Muzejskega trga, kjer bo stal bodoči blok banovinskih palač. Ta blok naj bi tvorila naslednja poslopja: poslopje banovinske hranilnice, glavni osrednji blok in sedanje muzejsko poslopje. Vsa tri pa bi morala biti zvezana med seboj s hodniki, oziroma mostovi. Sedanje poslopje banske uprave bi se uporabilo za muzej. Arh. inž. Črnivec je res izdelal smiselni načrt za ta blok, neki drugi arhitekt pa celo načrt za blok z novim nebotičnikom. Zadnji načrt je zavrgel že g. ban sam, ostal pa je v diskusiji načrt arh. inž. Črniceva. Proti temu načrtu so se pojavili razni pomisleki. Med drugim so našim čitateljem znani pomisleki podžupana prof. Jarca.

Sedaj se je banska uprava, oztroma g. ban, odločila, da razpiše javen natečaj osnutka za zazidavo Muzejskega trga in dela urušilinskega vrta s palačami banske uprave. (Druga primerenega prostora v Ljubljani za ta namen skoraj ni več, ker mora biti upravno poslopje pač v središču mesta, proti zazidavi Zvezde, za kar se zavzemajo tudi nekateri ar-

hitekti, pa so še bolj tehtni pomisleki, sicer pa bo v Zvezdi tako in tako stal spomenik kralja Aleksandra.)

Sklep banske uprave, o katerem so naši inženjerji že obveščeni, bo javnost nedvomno pozdravila, to pa ne zaradi morebitnega nezaupanja proti zmoglostim tehničnega oddelka banske uprave, o čemer ne more biti govora, temveč iz razloga, da je mnogo bolj uspešno in koristno, ako pri tako velikem projektu sodeluje in tekmuje čim več graditeljev ter potem glavni činitelj izbere pač najboljši načrt, ki ga dobi. Proti temu načelu smo v Ljubljani že dostikrat grešili in tako imamo sedaj v Ljubljani zazidane velike komplekse, ki jih ne bo več mogoče popraviti. Odločitev banske uprave, da bo razpisala splošen in ne interen natečaj, pa bo nedvomno dala slovenski arhitekturi povod za mnogo novih umetniških pobud.

»Narod, ki pozablja brate v sužnosti, tepta svojo čast!

»Bran-i-bor« se briga zanje. Pristopajtelc

Liubljanske vesti:

Strahote z ljubljanskega dna

Ze od velikonočnih praznikov sem prireja ljubljanska policija dan za dnem racije med vso številno množico brezposelnih, ki tavajo po mestu in med katerimi se skriva vse polno resničnih delomrznežev in resničnih zločinskih tipov. Pri teh racijah prihajajo na dan strahovite stvari, o katerih bi se povprečnemu ljubljanskemu prebivalcu, ki živi običajno življenje, niti ne sanjalo. Odkritja policije razodevajo, kako globoko so nekateri ljudje zaradi lastne delomrznosti in deloma tudi brez lastne krivde že zašli.

Tako je policija pri današnji raciji, ki jo je napravila v okolici Dravelj in Zgornje Šiške, dalje okoli Kosez in Brda, pravi policija, da so sami delomrzneži, ki čez dan beračijo, ponoči in kadar prilika nanese, tudi krajejo, popoldne in zvečer pa posedajo po raznih spelunkah, kvartarju ter pijo s pelinom namočen spirit. Ljudje se boje, da bi jim odrekli kakšen dar, saj se boje njihovoga maščevanja in dostikrat dobi marsikak pošten človek, stanovalc Šiške ali drugih predmestij ponoči, ko se vrača domov, krepke udarce od neznancev. Ne vedoč, komu se je zameril, se seveda ne spomni, da je odrekel prejšnji dan takemu delomrznežu dar.

Med prijatelji so starejši tipi, ki imajo privzgojeno celo nekakšno zločinsko »moralo«, to se pravi pred policijo ne bo izdal drug drugega. Drugi pa so tudi v tem oziru manj vestni. Tako je policija prišla trojico, dva brata in še nekega tretjega potepuha. Takoj so se med seboj izdali, da je eden med njimi ukradel še kar lep črn ženski plašč s plišastim ovratnikom in ga prodal za 40 Din. Ta plašč je policija našla in ga zaplenila, sedaj pa poizveduje, komu je bil ukraden. Izdali so se med seboj, da so pred kratkim ukradli žensko zlato zapestno uro in jo prav poceni prodali, samo ne vedo komu.

In takih zgodb je kar za povrstjo. Nihče ne ve pravega zdravila proti temu huliganstvu, tej epidemiji nemorale in zločinstva, ki razsaja na dnu ljubljanskega življenja. Policijski uradnik nam je izjavil: »Najboljše bi res bilo, ko bi vse te izgnali na kakšen otok in tam pustili, da sami sebe zgrižejo in se upropasti!« Krepko zdravilo sicer, toda neuporabno. Zaenkrat ostanejo samo policijske racije in sodni zapori.

Otvoritev razstave Srečka Magoliča

v Jakopičevem paviljonu

bo jutri, dne 28. aprila ob devetih dopoldne

● Sv. maša za turiste in izletnike bo jutri v kapeli Vojne zavarovalnice ob pol sedmih.

● Predsednik mestne občine dr. Vladimir Ravnihar je izdal naslednji poziv: »V nedeljo 28. aprila obišče šest kraljevske vlade g. Bogoljub Jevtič, predsednik ministrskega sveta in minister zunanjih zadev, z več drugimi ministri naše mesto. Vabim vse hišne goste, da v čast visokim gostom na ta dan razobesijo na svojih hišah državne zastave, vse sosesčane pa vabim, da se, izkazujoč staroznano ljubljansko pozornost in gostoljubnost, udeležijo sprejema na kolodvoru, nato pa na Kongresnem trgu manifestirajo za zmago državne in narodne misli.«

● Danes ob 13.35 pridejo bratski češki pevci v Ljubljano. Občinstvo vjudno vabimo k sprejemu bratskih pevcev na glavnem kolodvoru in k posetu koncerta, ki se vrši ob 20 v veliki kazinski dvorani.

● Vsem ljubljanskim pevskim društvom velja naše vabilo, da se udeležijo sprejema bratskega češkoslovaškega pevskega zbora »Opus« iz Brna, ki prispe v Ljubljano v soboto dne 27. aprila ob 13.35 in njegovega večernega koncerta. — Uprava Hubadove župe I. P. S.

● Rotarijenci v Ljubljani. Od 26. do 28. t. m. je v Ljubljani tretja konferenca 77. distrikta Rotary International, to je rotarijcev iz Jugoslavije. Včeraj popoldne je bila na verandi hotela Union predseja predsednikov posameznih odsekov in delegatov za to konferenco. Glavna konferenca pa bo danes ter se je udeležujejo zastopniki vseh jugoslovanskih Rotary klubov države. Pastguverner 77. distrikta, to je prvi predsednik, je sedanji finančni minister dr. Milan Stojadinović, ki za zaradi nujnih poslov ne more priti v Ljubljano. Guverner (podpredsednik) 77. distrikta je ljubljanski odvetnik dr. Krejčič, predsednik tukajšnjega Rotary kluba pa je veletrgovec Josip J. Kavčič.

● Gg. akademiki, ki sodelujejo pri kongresni časnikarski službi, naj se zanesljivo danes dopoldne ob štirih udeležijo dogovorjenega sestanka.

Solnce + kamila krema — zdrava, prekrasno zago-rela polt

Zahtevajte izrecno le Kamila kremo. Glavna zaloga za Ljubljano: »Venuse«, pred pošto.

Kulturni obzornik

Nove revije

1. Cas, št. 7—8. — Na uvodnem mestu te revije Leonove družbe stoji razprava Zitomira Janežiča: Evharistija — mikrokozmos krščanstva, ki je bila sicer pripravljena kot uvod knjigi starokrščanskih liturgičnih tekstov, ki pa radi nepričakovanih razmer ne more iziti, kar je vsekakor velika škoda. Lepo pisan članek da slutiti veličino in lepoto krščanstva, krščanskega živga kozmosa, ki mu je Evharistija — mikrokozmos, strnjena krščanska dogmatika in morala, središče bogoslužja. — Dr. Sušnik, naš najboljši poznavalec evropskih solskih politik, opisuje »solstvo na Holandskem«, ki slovi po novi, posrečeni zakonodaji. — Dr. M. Kamin, šef klinike na Studencu, piše studijo o »Razvoju in stanju sodobne psihiatrije«, ki se bo še nadaljevala. — Emil Horvat razvija Vebrovo učenje o »Vrednotah in življenju«. — V Obzorniku beremo besede papeža Pija XI. o vojski in miru, in Massarykove misli o narodnosti (Potočnik Lojze). — Ocene so to pot zelo zanimive: prof. Turk analizira Jerajevovo Cerkevno zgodovino, o kateri z žalostjo konstatira, da »ni zadosti zgodovinsko kritična«. Vsebolj strogo je zajel Ložar Vidmarjevo monografijo o Zupanciču, in jo odločno odklonil kot nedokumentirano in radi tega za znanstvenika neporabno. Pač pa pomeni novo gledanje na Zup., namreč zgolj literarno karakterološko, kar je pomen Zup. zozilo. Treba bo to podoben se kritično popravljati. — Z. ocenjuje Kocbekovo Zemljo kot dokument rodu, ki je rastel ob mladinskem gibanju, in je prva nemščanska slov. pesniška zbirka po vojni. — Z. M. omenja Bohiničev Geografijo Evrope. V Zapislih beremo

Skoraj za vse tiste, ki jih je policija včeraj prišla okoli Dravelj in Zgornje Šiške, dalje okoli Kosez in Brda, pravi policija, da so sami delomrzneži, ki čez dan beračijo, ponoči in kadar prilika nanese, tudi krajejo, popoldne in zvečer pa posedajo po raznih spelunkah, kvartarju ter pijo s pelinom namočen spirit. Ljudje se boje, da bi jim odrekli kakšen dar, saj se boje njihovoga maščevanja in dostikrat dobi marsikak pošten človek, stanovalc Šiške ali drugih predmestij ponoči, ko se vrača domov, krepke udarce od neznancev. Ne vedoč, komu se je zameril, se seveda ne spomni, da je odrekel prejšnji dan takemu delomrznežu dar.

Med prijatelji so starejši tipi, ki imajo privzgojeno celo nekakšno zločinsko »moralo«, to se pravi pred policijo ne bo izdal drug drugega. Drugi pa so tudi v tem oziru manj vestni. Tako je policija prišla trojico, dva brata in še nekega tretjega potepuha. Takoj so se med seboj izdali, da je eden med njimi ukradel še kar lep črn ženski plašč s plišastim ovratnikom in ga prodal za 40 Din. Ta plašč je policija našla in ga zaplenila, sedaj pa poizveduje, komu je bil ukraden. Izdali so se med seboj, da so pred kratkim ukradli žensko zlato zapestno uro in jo prav poceni prodali, samo ne vedo komu.

In takih zgodb je kar za povrstjo. Nihče ne ve pravega zdravila proti temu huliganstvu, tej epidemiji nemorale in zločinstva, ki razsaja na dnu ljubljanskega življenja. Policijski uradnik nam je izjavil: »Najboljše bi res bilo, ko bi vse te izgnali na kakšen otok in tam pustili, da sami sebe zgrižejo in se upropasti!« Krepko zdravilo sicer, toda neuporabno. Zaenkrat ostanejo samo policijske racije in sodni zapori.

● Prijateljem in članom strelskega sporta — sporoča strelska družina v Ljubljani, da v nedeljo ne bo streljanja radi pravoslavne velike noči. Prihodnje streljanje bo na vojaškem vežbališču šele 12. maja.

● Spomeniki našim pesnikom in pisateljem. V Ljubljani je bilo v teku let ustanovljenih več društev z namenom, da zbirajo sredstva za postavitev spomenikov našim pesnikom in pisateljem. Čas je ustavljen njih delo. V svrhu evidence in eventualne skupne akcije se naprošajo predstavniki ali odborniki takih društev in klubov, da se javijo v kulturnem oddelku mestnega poglavarstva, II. nadstropje, soba 48.

● Trnovčani uprizore v nedeljo, 28. aprila ob 8 zvečer na odru Zadržnega doma v Karunovi ulici 14 veseloigr »Charleyeva teta«. Vstopnice se dobe v predprodaji v nedeljo od 10 do 12 dopoldne.

● Kino Kodeljevo igra danes Leharjevo opereto »Paganini« in komično opero »Fra Diavolo«.

● Mestno poglavarstvo preklicuje za dan 28. aprila 1935 sklicano javno dražbo košnje po mestnih potih in stradonih in sicer od 10. do 15. ure. Druga javna dražba bo objavljena v časopisih.

● Obilica morskih rib na trgu. Ker je bil tudi na gornjem Jadranu zadnje dni bogat ribji lov, je bil včerajšnji ribji trg močno založen z morskimi ribami, dočim manj s sladkovodnimi. Zaradi obilice rib so cene padle. Tako so bili sardoni po 8 do 10 Din kg, prej 12 do 14 Din. Skombrji 14—16 Din, prej 18—20 Din. Tunina ni bilo mnogo na trgu. — Donavske postvri so bile 24 Din kg, domače 36 Din, ščke po 22 Din, prej po 24—26 Din, belice po 10 Din kg. Rib je bilo obilo, a kupčija je bila srednja.

● Tiralica za dvema avstrijskima morilcema. Zvezni policijski komisariat (Bundespolizeikommissariat), kakor se imenuje policija v Celovcu, je poslal ljubljanski policijski tiralico za dvema avstrijskima državljanih, ki sta osumljena, da sta 10. aprila umorila orožnika Rudolfa Mandla, nato pa domnevno pobegnili v Jugoslavijo. Prvi je 26. letni Avgust Dreher, doma iz Spodnjih Gorisc pri Celovcu, po poklicu zasebni uradnik, drugi pa je 22. letni bivši stražnik Helmut Wieser, doma iz Gmünd pri Spittalu na severnem Koroškem. Oba sta iz Avstrije zbežala na motornem kolesu. Na oba begunca so opozorjene vse naše oblasti.

● Dramatičen lov za vlomilcem. Svojo srečo je v noči na včeraj poskušal dosedaj še neznan vlomilec. Skril se je namreč na dvorišču Lovšinove gostilne v Gradišču ter počakal, da so gostilno zaprli. Nato je pri vratih v kuhinjo razbil malo šipo ter skozi odprtino odzadaj zavrtel ključ ter tako prišel v kuhinjo. V kuhinji pa ni našel ničesar, kar bi se mu zdelo vredno, ter je nato poskušal svojo srečo še v sobi poleg. V tej sobi pa je spal gospodar, ki je seveda hitro skočil pokonci in stekel za vlomilcem. Ta je po strehi nizkega dvoriščnega poslopja zbežal v podstrešje, toda že so ga obkolili domači, ki so bili prepričani, da bo kmalu v njihovih rokah. Poklican je bil na pomoč tudi stražnik. Toda vlo-

o nemški šoli (L. S.) in o Darwinu in Bossuetu v šoli (L. F.).

2. Dom in svet, št. 4. — Uvodno povest je to pot napisal Jalen: Mahovnice, ki je povsem na novo zagrabil v problem našega barja. Ne morda v načinu zunanega folklorističnega impresionizma kakoga Likoviča, ampak v polnem, zrelem realizmu, kar bi to novelo postavilo med Jalnove najboljše stvari, da je v koncu manj zategnjena. — Stanko Vuk, ki je začel v Mladiki, je zdaj stopil v Domu in svetu s pesmima Pred pomladjo in Pomlad, ki sta oba lepi impresiji. Toda bojim se, da oblikovno ne pade v maniro se preden se je razvil. Lepa je pesmica Narcise Vide Taurarjeve. Bevk nadaljuje Ubogega zlo-deja, in Vidie dramske slike La giroude. — Glavno razpravo pa je prispeval dr. Terstenjak »Ob Vebrovi knjigi o Bogu«, ki jo hoče razumeti v zvezi z vsem razvojem moderne filozofije. Je to primerjalna zgodovinsko-filozofska študija. Pri Vebro pogreša samo še priznanje analogije bitosti, ki je osnova vsaki pravi metafiziki. Je pa Veber rešitvi sodobne metafizike med fenomenološkimi filozofi blizu kot marsikdo ter se je poleg ostrega analitičnega pokazal tudi kot eden najmočnejših novodobnih sintetikov. — V razgledniku piše Kobar o Gregorinovem pasijonu, Zupancičevem Sleherniku; Šile o prevodih (Lawrence, Gunnarson, Olbracht); T. Debeljak riše portret Tina Ujeviča, S. Vuk pa Papinjevo borbo s Crocejem; Štele pa omenja Osbornovo »Povijest umjetnosti«, in Demusovo »Kunst in Kärnten«.

3. Mladika, št. 4. — V leposlovnem delu prinaša Kr. Meško črtico Pod lučjo, ki se — kot čujemo — že prevaja na češko. Likovite opisuje Cvetni petek na barju v svojem polnem, folklorističnem slogu, vendar pa vsa stvar ostane le anekdota. T. Bohoričeva zgodba je lepo zaokrožena, zanimiva primerjava, manjka samo malo izrazitejšega besednega izražanja. Vovk živahno opiše velikočeno navado pri blagoslovu jedil; vidi se, da je boljši v prozi kot v pesmi. Pesmi v tej številki imajo V. Žitnik, Belič

Mariborske vesti:

V obupu segel po samokresu

Maribor, 26. aprila.

Pred velikim senatom okrožnega sodišča se je vršila danes razprava, ki je našla posebno živahen odmev med tukajšnjimi obrtniškimi krogi. Zaradi poskušene umora se je zagovarjal čevljarški pomočnik Anton Petrak, ki je dne 15. marca t. l. streljal na svojega mojstra Ivana Horvata. Petrak je bil svoječasno samostojen čevljar, moral pa je zaradi tuberkuloznega vnetja desne roke delo opustiti. Preživljal se je nato kot vinogradniški čuvaj, dokler ni leta 1931 tako okrevljal, da je bil zopet sposoben za čevljarstvo delo. Leta 1931 je dobil delo v popravilnici trdke Bata, ki jo je vodil Ivan Horvat. Ko je trdka morala svojo popravilnico opustiti, je dobil Horvat koncesijo na svoje ime ter obdržal Petraka še naprej v

službi. Letos pozimi je zaradi pomanjkanja dela Petraka odpustil, na njegove prošnje pa potem zopet končno veljavno odpovedal in mu plačal mezdo za 14 dni naprej. Petrak je prišel mojstra še večkrat prositi, naj ga ne odpusti, toda ta je ostal neizpros. Dne 13. marca pa je ob 7 zjutraj pričakal mojstra pred delavnico in z razdalje 5 metrov ustrelil nanj iz avtomatične pištole. K sreči ga ni zadel, predno pa je utegnil orožje vnovič sprožiti, je Horvat že skočil za vogal. Petrak je odšel potem sam na stražnico ter izjavil, da je nameraval mojstra ustreliti in nato končati še samega sebe.

Pri današnji razpravi je sodišče upoštevalo Petrakov zagovor ter njegovo veliko razburjenost ter ga opustilo vsake krivde. Drž. pravdnik je proti razsodbi prijavil revizijo.

● Spored blagoslovitve zastave »Maribor«. V nedeljo ob 9 dopoldne sestanek zbora v pevski sobi. Tukaj se zberejo tudi zastave; udeleženci in zastopniki imajo rezervirane sedede v klopih pred velikim oltarjem, ki naj jih zasedejo nekaj minut pred pol 10. Ob četrti na 10 gredo zastave z zavito zastavo »Maribor« do škofijskega dvorca, odkoder spremljamo prevzvišenega v cerkev V cerkvi je najprej redna pridiga, po pridigi blagoslovitev zastave, nato redna sv. maša, pri kateri poje na koru »Maribor« Meurerjevo »Missa pontificalis« s sodelovanjem pomnožene vojaške godbe. Poleg običajnih vložkov se bodo pele tudi velikonočne pesmi, med njimi znani zbor »Aleluja« iz Händlova oratorija »Mesias«. Po končani službi božji zopet slovesen sprevod do škofijskega dvorca.

● Akademski pevski zbor v Ljubljani priredi dne 2. maja ob 20 koncert v Mariboru v dvorani »Union«. Pel bo isti program (slovenske narodne pesmi) kakor v Ljubljani pred dvakrat nabito polno dvorano. Ker vlada veliko zanimanje, opozarjamo občinstvo, da si preskrbi pravočasno vstopnico, ki so v predprodaji v trgovini L. Brišnik in J. Höffer.

● Obisk iz Skoplja. Dne 30. aprila prispeje v Maribor dijaki trgovske šole v Skoplju. Mariborski trgovci jih bodo v Mariboru sprejeli v svojo oskrbo, jim razkazali tukajšnje večje trgovske trdnice, industrijske objekte in falso elektrarno. Dijaki ostanejo v Mariboru do 2. maja.

● Iz upravne službe. V 8. pol. skupino so napredovali upravno-pisarniški uradniki Covic Franc in Kardinar Josip iz srez. načelstva Maribor levi breg ter Smrekar Jož. iz srez. načelstva Maribor desni breg.

● 132.000 Din so plačali mariborski trgovci na račun nove trošarine na sladkor, kavu, čaj in kako od svojih zalog. Znatna vsota, ki kaže, da so bili mariborski trgovci dobro založeni s takim blagom. Skoraj polovico od omenjene vsote (60.000 Din) pa je plačal samo en veletrgovec.

● Ribe na trgu. Včerajšnji trg z ribami je bil dobro založen. Cene za morske ribe: skombrji 18—24 Din, sardele 12 Din, očiade 14 Din, menule 10 Din. Sladkovodne ribe: postvri 36 Din, belice 8—9 Din, mrene 12 Din, zabiji kraki 2 Din za venci.

● Splaseni konji. Dvoje žrtev splaselih konj so pripeljali včeraj v mariborsko bolnišnico. V Koreni se je ponesrečil 38-letni posestnik Mihael Živko, ki je padel pod drvečji voz ter si polomil roko in nogo, v Oplotnici pa 42-letni posestnik Ludvik Stopar, ki si je pri padcu z voza poškodoval levo oko.

● Kmetje v rokah sepleparjev. Neznani kupec je kupil od posestnika Jožeta Gajzerja v Spod. Gaštarju polovnjak vina in dva polovnjaka sadjeva ter mu dal na račun 500 Din. Ko je posestnik pripeljal vino in sadjeve v mesto, ga je kupec pričakal ter sta nato zložila sode kar na nekem tujem dvorišču na Pobreški cesti. Kmet je kupec potolažil, da mu bo denar poslal, ko pa je zaman čakal, je prišel nazaj v mesto. Za vinom in sodi pa ni bilo nobenega sledu več, prav tako zaman iščejo kupeca.

● Naglo pod ključem. Mariborska policija je zopet dosegla lep uspeh. V kratkem času je spravila pod ključ tri tičke, ki imajo na vesti vlom v stanovanje žene vpok. profesorja gospe Hilde Kovačeve v Gregorčičevi ulici, iz katerega so ji odnesli zlatnino v vrednosti 20.000 Din. Izdala jih je prebita prodaja ukradenega

milec je tvegala nevaren beg s podstrešja po žlebu sosednje hiše ter izginil nato v noč ter v nezasuženo prostost.

plena. Glavni krivec je natakur Edmund Lorger, ki ima za seboj kljub mladosti pisano karijero ter se je več let klatil po Franciji in njenih kolonijah. Oba njegova pomagata sta mlada fanta, eden star 14, drugi pa 16 let. Vse tri je policija po zaslišanju in priznanju oddala sodišču.

● Sebe okradel zaradi zavarovalnine. Mali senat okrožnega sodišča je obravnaval včeraj nenavadno zadevo. Zagovarjal se je 25-letni čevljarški mojster Alojz Frangeš, katerega je državni pravdnik obtožil, da je samega sebe okradel, da bi dobil zavarovalnino. Poleg njega sta bila obtožena Ivan Gradišnik zaradi sodelovanja in Stern Franc radi prikrivanja. V delavnici Frangeš v Vrbnavi ulici je bilo 28. januarja vlomljeno. Bil je zavarovan proti vladu za 15.000 Din, škode pa je prijavil 11.223 Din, ki bi jo bila zavarovalnica izplačala, če ne bi bila policijska preiskava ugotovila razne sumljive okoliščine. Po naključju so našli pri Sternu in Račah Frangešu ukradeno usnjo ter kolo in končno je Gradišnik priznal, da mu je Frangeš obljubil 1000 Din nagrade, če odpelje blago iz delavnice na njegovem kolesu v Rače in ga tam skrije. Frangeš se je nasprotno zagovarjal, da sta izvršila Gradišnik in Stern tatvino brez njegove vednosti. Frangeš je bil obsojen na 5 mesecev strogega zapora pogojno na dve leti, Gradišnik na isto kazen nepogojno, Stern pa je bil oproščen.

Celje

● Celjski Zvon opozarja vse člane na svoj redni občni zbor, ki bo drveni ob 20 v pevski sobi. Udeležba obvezna. — Odbor.

● Delovanje trgovskega društva v letu 1934. V četrtlet zvečer je bil 26. redni letni občni zbor Trgovskega društva v Celju, ki mu predseduje trgovec g. A. Fazarinc. Tajnik in blagajnik g. Blažon je poročal o delovanju društva in podal računski zaključek za preteklo leto. Ustanovnih članov je 5, rednih članov-trgovcev 33, rednih članov-trgovskih namestencev 24, skupno 62. Prejemkov je imelo društvo 6132 Din, izdatkov 7149 Din; okrog 5000 Din je izdalo društvo kot podpore raznim brezposelnim trgovskim namestencem. Društveno premoženje znaša 63.766 Din. Pri volitvah je bil izvoljen po večini stari odbor s predsednikom g. Fazarincem na čelu.

● Umrl je v celjski bolnišnici 47 letni brezposelni delavec Polak Franc iz Mozirja. Naj v miru počiva!

Ptuj

Smrtna kosa. V Ptuj je umrla v visoki starosti 86 let Alojzija Satran, vdova po grajščinskem gozdarju na Herbersteinovem veleposvetu. Naj v miru počiva!

Cerkveni koncert. Na belo nedeljo, dne 28. aprila t. l. ob 16 bo v minoristični cerkvi v Ptuj cerkveni koncert vseh cerkvenih pevskih zborov ptujске dekanije s sodelovanjem g. prof. M. Tomeca iz Ljubljane. Pri koncertu nastopi okrog 200 pevcev. Tudi spored koncerta je zelo bogat. Pevski zbor dirigira g. Franc Petek, spremlja na orglah g. Ferdo Fras.

Moste pri Ljubljani

Vse prijatelje dobrodelnosti vabimo na jutrišnji občni zbor Vincencijeve konference Karmelske Matere božje za Udmat-Selo-Moste. Ob 10 bo v kapelici Salezijanskega mladinskega doma govor in sv. maša po namenu konference, po sv. maši (okrog tri četrti na 11) pa v fantovski dvorani v t. nadstropju zborovanje po sledečem dnevnem redu: 1. poročilo predsednika; 2. poročilo blagajnika; 3. poročilo revizorjev; 4. poročilo odseka sv. Družine; 5. Slučajnosti.

za slabost, ko je vendar to prvi pogoj samorodnega umetnika, da adekvatno izrazi sebe. Prav to pomeni Kocbekovo individualno umetniško moč, da je znal poiskati svojo obliko. Prav tako je Sl. kot negativno označil drugo stvar, ki zahteva največje pohvale. Če pravi Slodnjak, da je naša mladinska generacija sprejela nemško pesniško ekspresionistično doživljanje »samostojno, ker je bila preslaba, da bi popolnoma pretrgala stik s slovensko slovstveno preteklostjo«, dokazuje prav to, da je bila tako zdrava in močna, res slovenska, da se ni dala izkoreniniti, ampak je navezala na tradicijo. Organska rast! Res je, kar pravi dalje S., da pomeni zbirka »vdr resničnega sveta v sanjsko igro«; toda ali ni to organska pot iz ekspresionizma, kot smo drugi kritiki razumeli in razložili zbirko, in jo je zato treba kot tako vzeti, zlasti lit. zgodovinarju, in jo oceniti po umetniški moči? Tudi religioznost Kocbekova bi se dala drugače označiti, ne »panteistični psihizem«, ko prav on hoče k nam uvesti Claudelovo liturgično vernost. Pač pa se pesnik prav radi prevelike želje po tej baročni liturgični metaforiki ni v zadnjih himnah mogel povsem ogniti nevarnosti »metafore radi metafore«, kar je dobro zaslužit kritiki. Popolnoma pa nam je nerazumljiva kritikova aluzija na Vrazov problem od preprostosti Kocbekovega izraza, ko je pa vendar čisto drugega umetniškega značaja. V pozitivnih stvareh se pa seveda z njim strinjam. — Opozarjamo dalje na sestavke, ki se tijejo slovensčine v slovenskih šolah (v obeh številkih), s katerimi se Sodobnost pridružuje borbi, ki jo je začel naš list, in se z našim stališčem strinja. Prav tako na Mesesnelovo kritiko obeh načrtov za našo univerzitetno knjižnico, ter Villanova dopolnila k »Dokumentom slov. miselnosti po l. 1806«, ki izhajajo v Slovencu.

5. Kronika slovenskih mest. — Prej kot bi hotel označiti najnovejšo številko te »ljubljanske« revije, ki jo izdaja uredniški odbor ljubljanskega župana, podžupana, konservatorja dr. Steleta in arhivarja Slanovca, bi se hotel ozreti na lanski letnik, ki leži

Osnutek kmečke zbornice

»Brazda«, kmečki stanovniški list in glasilo Zveze absolventov kmetijskih šol, je v aprilski številki prinesla načrt, oziroma zamisel kmečke zbornice. Ta osnutek je bil sprejet na seji odbora ZAKS v St. Jurju. Osnutek je bil izdelan v zvezi z vestjo, da bo še letos izšel zakon o kmečkih zbornicah.

List pripominja, naj bi bil zakon o kmečkih zbornicah samo okvirni, ustanovitev zbornice pa naj se izvrši šele po posameznih banovinah, ki so kmetje izrečejo zanj. V smislu osnutka naj bi imela vsaka banovina svojo kmečko zbornico. Ta zastopa svoje člane in ves kmečki stan tega ozemlja v javnosti in pred oblastmi, deluje za gospodarski in kulturni napredek svojih članov in kmečkega stanu ter varuje njih koristi in pravice. Zbornica skrbi tudi za izobrazbo kmečkega stanu ter skuša po možnosti doseči izvedbo bolezenskega in starostnega zavarovanja. Ona skrbi tudi, da na njenem ozemlju kmečka zemlja ne prehaja iz kmečkih rok v nekmečke, temveč iz nekmečkih v kmečke.

Član kmečke zbornice lahko postane vsak kmet, jugoslovanski državljani, moški ali ženska, bivaajo v dravski banovini, ki je izpolnil 18. leto. Kmetijstvo mu mora biti glavni poklic in njegov redni dohodek mora izvirati pretežno iz lastnega praktičnega udejstvovanja v katerikoli kmetijski stroki, na lastni ali tuji zemlji, samostojno ali v službi, ako katastralni čisti donos njegovega zemljišča ne presega Din 10.000. Kjer se na

ozemlju ene občine zbere vsaj 100 kmetov, lahko ti osnujejo krajevno »kmečko zvezo«. V isti občini je lahko več kmečkih zvez. Kmečko zvezo mora priznati kmečka zbornica. Eno četrtino plačanih letnih prispevkov odstopi zbornica kmečkim zvezam. Vse krajevne kmečke zveze ene občine tvorijo občinsko kmečko zvezo.

Zbornično zastopstvo je najvišji organ zbornice. Vanje pridejo občinski zastopniki, ki jih izberejo člani kmečke zbornice. Volitve občinskih zastopnikov za zbornično zastopstvo se izvršijo neposredno tajno in pismeno. Vsak član ima pri volitvah en glas ne glede na velikost posestva. Vsaka občinska kmečka zveza izvoli v zbornico zastopstvo po enega zastopnika, če število članov zbornice v tej občini ne presega 1000. Tudi vsaka osrednja kmečka-stanovska strokovna organizacija kmetov podobnih strok ali socialnih skupin na ozemlju dravske banovine, katere redno članstvo tvorijo izključno člani kmečke zbornice, sme poslati v zbornično zastopstvo po enega člana. Poleg teh zastopnikov in poleg zaposlenega osebjia zbornice imajo dostop k sejam zastopstva vsi kmetijski strokovnjaki dravske banovine; seveda imajo le pravico do posvetovalnega glasu. K javnim sejam imajo dostop in posvetovalno pravico tudi ravateljstva vseh kmetijskih strokovnih šol.

Za vzdrževanje zbornice plačujejo kmetje letne prispevke. Višina tega prispevka se določi na podlagi katastralnega čistega donosa članov.

naši merodajni činitelji podpro to opravičeno zahtevo.

— Uredništvo »Kronike« odgovarja na več tozadevnih vprašanj, da je nova razporedba v letošnji »Kroniki« novost, po načinu uglednih in razširjenih nemških, francoskih in angleških revij, ki pa je pri nas seveda še manj znana. Da ne bo kakih predsodkov, poudarjamo, da se članek v taki razporedbi, ki daje videz nekake priloge, ne uvršča v ta ali drugi del po njihovi kvaliteti in vrednosti in da so dostikrat tudi najzanimivejši in najboljši članki v tem delu revije. K tem je n. pr. treba pristevati v najnovejšem zvezku Kronike zlasti veselo in simpatično pisane spomine Jos. C. Oblaka pod naslovom »Mirje«, saj je dr. Oblak znan pisatelj, ki je take vedre stvari priobčil že v raznih listih (zlasti v Planinskem vestniku »Hojo na Maturo spico«, ki je nekak pendant njegovega »Mirja«), sem je treba pristevati tudi spomine Pa'rlina-Petruske na staro cukrarno, pravi dom naše moderne, kjer se pred nami vrste Kette, Murn, Cankar in Zupancič. To »revijalno prilogo« zaključujejo zanimivi spomini dr. Robide na Suhi bajer. Priloga sama na sebi je samostojno paginirana in bo sestavni del vezanega letnika. Predsedek, ki bi hotel nastati del dejstva, da so v tej prilogi uvrščeni oglasi, pri resnem človeku pač ne more zmanjšati vrednosti priloge, kar vendar najzgovorneje dokazujejo številne svetovne revije, ki tudi prinašajo seriozne oglašne lastnega narodnega gospodarstva in se nad tem nikdo ne spoddika.

— Florjanov sejm v Litiji, ki bi se imel vršiti 4. maja, je radi volitev preložen na torek, 7. maja.

— Prepovedan tisk. Službene novice št. 97 objavljajo, da je državno pravdnitveno v Zagrebu prepovedalo prodajati in razširjati št. 51 lista »Smotre slavenske politike«, ki se tiska v Zagrebu.

— Korošica v Kamniških planinah je pravi beli raj! Snežne razmere so letos prav ugodne, snega do binkosti pač ne bo zmanjkalo. Tudi solca je dovolj, da tudi najbolj beli obrazki pogumnih smučark kmalu pridobijo zamorsko rjavo barvo. Okrog Kočevskega doma, ki nudi udobno zavetje in priznano dobro oskrbo, je zdaj živo in veselo: razigrano razpoloženje vlada v pisani trumi smučarjev, ki tu — na »dilec« — preživljajo svoj dopust. O veliki noči je bilo za goste Kočevskega doma poskrbljeno v vsakem oziru: zanje se je brala tudi sv. maša, ki jo je v kapelici sv. Cirila in Metoda pod Ostroico opravil neki duhovnik-smučar. Pot na Korošico ni niti težka, niti dolga. Iz Savinjske doline pelje iz Luč, s kamniške strani pa iz Kamniške Bistrice čez Presedlaj. Smučarji, ki so kdaj Korošico obiskali, so odslej njeni stalni gostje.

— Velikonočno streljanje je vsako leto za velikončne praznike odmevalo po Slovenskih gorah. Saj je bilo to vedno nekaj prazničnega in so se ga zato vedno vsi veselili. Res pa je, da je radi nepredvidnosti pri tem streljanju tudi več nesreč, katerih pa je bilo zadnja leta radi večje prevladnosti vedno manj. Dokaz težkih časov, ki jih preživljajo Slovenske gorice, pa je, da je bilo letos za praznike skoraj po vseh Slovenskih gorah tiho, streljanja je bilo le malo. Tudi nesreč je bilo zato malo. Ponesrečil pa se je radi nepredvidne ravnanja s pištolo 16 letni Jakob Kolar, doma iz Sv. Ane v Slov. gorah. Odrčalo mu je kazalec na desni roki in mu tudi drugače roko precej poškodovalo.

— Detomorilka obsojena na 8 mesecev zapora. Prav zelo redke so razprave pred kazenskim sena-

stracij, ki materialno nista mogla izhajati, kakor sta bila tudi potrebna. Tako je to kulturno potrebo prevzela nase ljubljanska občina, kar bo njena velika usluga. — Po tem pregledu pogledimo prvo številko letošnjega letnika, ki se s prilogami portretov dr. Puca in dr. Ravniharja spominja obeh županov, ki sta se izmenjala. J. C. Oblak se spominja mladosti na barju, Petruška stare cukrarne in njenih bohemov, I. Robida pa eksekucij na Suhih bajarju, ki jim je prisostvoval kot vojaški zdravnik. Ti spomini so za uvod v številko. Med razpravami prinaša Kronika vtise prof. Fabianija o sedanji Ljubljani z arhitektonskega stališča ter predlaga prestavitve kolodvora (načrt). Stele govori o načinu, »kako poživiti staro Ljubljano« ter predlaga zanimive uvedbe glede fasad na Starem trgu, oznak ulic z reliefi in postavljaja spominskih plošč. Rakovec razlaga »potrese v luči geologije« ter natančneje delava ljubljanski potres ter geološki sestav mesta. Mal poroča o zanimivih volitvah v frankfurtski parlament ter o pritisku na ljub. volilce; Dolenc o rokopijski zbirki pravnih obrazcev iz za tridesetletne vojne; Stanek o ljubljanskem potresu; Ogrin pa o arhitektonski Ljubljani pred in po potresu; Škerlj nadaljuje italijanske predstave v Ljubljani; Kramberger podaja Mariborsko statistiko; J. Jarc piše o petiolatstvu Novega mesta v zvezi z gimnazijskim vprašanjem; Orožen o celjskem muzejskem vprašanju; Novak o kopališču na mariborskem otoku; Pipp o razvoju štetja prebivalstva Ljubljane in bivše vojvodine Kranjske; Rus pa o Vrhovniku, iz katerega zapuščine je priobčen donosek Ljubljane, bodi bela! ter nekaj pozabljenih ljub. svetlišč in Zabiak v 18. v. Ljubljanska kronika prinaša ilustrirane dogodke iz l. 1921 in 1935 (jan., febr. in marec). Mariborska pa za l. 1934. Splošni pregled, ki zaključuje številko, se peča z ljub. portretom. — Revija izhaja štirikrat na leto in stane, 60 Din. — Posamezna številka 30 Din.

ZARNICE

TUNGSRAM D

nitka v dvojni vijajnici - svetlobna množina v dekalumenih

tom radi detomora. V tajni razpravi je večeraj veliki senat v Ljubljani sodl neko detomorilko. Državni tožilec je obtožil 24 letno dekle Terezijo K. zločina umora, češ, da je 9. marca t. l. okoli 23 v Vnanjih gorah zadušila krepko razvitega dečka, ki ga je porodila isti dan med 15 in 17. Obtožnica se je postavila na stališče, da detomorilka ni zakrivila prestopka detomora po § 170 k. z., marveč navaden umor, kar izhaja tudi iz sodne obdukcije in zdravniškega mnenja. Obtožnica se je zagovarjala, da se je otroka iznebila iz strahu pred starši in zaradi javne sramote. Senat jo je obsodil le zaradi prestopka detomora na 8 mesecev navadnega zapora.

— Velika tatvina v St. Vidu nad Ljubljano. V St. Vidu nad Ljubljano je bil te dni izvršen večji vlcem v poslopje gospe Amalije Lenardove. Neznani vlomilec je odnesel cele garniture moškega in ženskega perila, posteljne opreme, mnogo platna in blaga, črno moško sukno ter nekaj moške obleke. Skupna škoda presega znesek 10.000 Din. Tatvine je sumljiv neki 24 letni moški, govoreč stajersko narrečje, ki se je dan pred vlomom klatil okoli tega poslopja.

— Kaj najbolj škoduje loncem? Loncem kakor tudi drugi posodi in jedilnemu priboru najbolj škodujejo razni raskavi predmeti, s katerimi jih čistite. Uporabljajte radi tega VIM univerzalno čistilno sredstvo, pa se vam ne bo treba nikoli več pritoževati, da so se ti predmeti prehitro obrabili.

— »Pot«. Prosimo, da se zglosite v uredništvo.

Vič

»V času obiskanja«, pasijonsko dramo E. Gregorina, bo vprizoril »Ljudski oder« Vič drevi ob 8 v Društvenem domu na Glincah v korist postavitve spomenika blagopokojnemu kralju Aleksandru I. Zedinitelju. Predstava se bo vršila že sedmimi in je zanimanje za vstopnice že veliko. Vabljeni vsa viška javnost.

Jugoslovanska knjižarna v Ljubljani

Kalan J.: Regnum Christi. Die Welt für Christus zu erobern. Eucharistischer Konfessur s ozirom na okrožnico sv. Očeta »Caritate Christi compulsi«. Pisatelj podaja nekaj aktualnih misli o eucharističnih kongresih, ki jim je cilj kraljestvo Kristusovo na zemlji razširiti, poglobiti in utrditi. Poziva vse katoličke sveta, da se združijo in zastavijo vse sile, da najde Kristus povsod svoje vzvišeno mesto bodisi v javnem, zasebnem življenju, družini in družtvih. Kako to dosežemo, razpravlja pisatelj v tej drobni, 31 strani obsegaajoči knjižnici; cena Din 10. Naročite jo v Jugoslovanski knjižarni. v Ljubljani.

Filatelija

Italijanske znamke. Poročali smo že, da je bilo v letu 1934 na celnem svetu izdanih 1665 novih znamk in da pri tem prednjači Italija v številski koloniji z 298 znamkami. Ker vsak filatelista na podlagi raznih katalogov in njihov dodatkov lahko sam ugotovi, kako so te znamke, se v podrobnosti ne spuščamo. Omenimo samo to, da je bila nominalna vrednost nekaterih teh 298 znamk jako visoka: 20, 25 lir in tudi več. Ze v letošnjem letu je bilo za italijanske kolonije: Eritrejo, Kirenaiko, Tripolitano, Somalijo in otočje v Egejskem morju izdanih zopet več novih znamk. Ker pa se namerava združiti Tripolitano in Kirenaiko v upravno enoto Libijo, Eritrejo in Somalijo pa v upravno enoto »Italijanska vzhodna Afrika«, je domnevati, da se bo v bodoče število izdanih novih znamk skrótilo.

Velika redkost. Tvrdis H. R. Harmer v Londonu, ki je razpravljal o znamkah iz slovite Hindove zbirke, je v svojem izloženem oknu razstavil kot »najredkejšo pisno sveto« neko navadno pismo, naslovljeno na trdko samo in opremljeno z navadno angleško 2 pen. znamko. Ker je bilo pismo oddano na pošto v nekem mestu na Škotskem in bi bila poštnina 1 pen. zastavovala, pomeni frankatura redek primer, da je škot, ki je znan po svoji štedljivosti, iz lastnega nagiba plačal za poštnino preveč. Domneva, da gre za nalašč v reklamne svrhe naročeno pismo, ni brez podlage. In zares je duhovita šala privlačila dokaj občinstva ter zlasti v filatelističnih krogih povzročila mnogo smeha in zabave. Nedvomno pa je pri tem postalo občinstvo pozorno na razpradojo samo. Pri razpradijo znamk se je skupilo lepe vsote.

Mnogo čitamo v filatelističnih listih o potvorbah znamk, raznih manipulacijah, zanimivih tozadevnih preiskavah in ostrih izrečenih sodbah. Baš sedaj vrši, kakor povzamemo iz filatelističnega lista »Die Post. mark«, preiskovalni sodnik na Dunaju preiskavo, ki je doslej dosegla sledeče: Jubilejske znamke Islandije (1930) so se izdale na pobudo v to svrhu osnovanega »Društva islandskih prijateljev na Dunaju, ki je po auditu islandski vladi brezplačno dobavo teh znamk. Zares je islandska vlada dovolila društvu, da natisne 25.000 stavkov jubilejskih znamk. V tozadevni dovolilni listini pa se je potvrdilo število 25.000, naker se je tisk v tej višini izvršil ter si je »Društvo islandskih prijateljev« pridržalo 1.000.000 stavkov zase. Ker se je prišlo z razpečevanjem teh odvisnih znamk pragozdaj, se je za manipulacijo zaznalo in uradno uničilo presežek, v kolikor se ga je pač zuegelo. — Ker so se kljub temu še naknadno pojavile take znamke na trgu, se skuša dognati, kako je to bilo mogoče.

Poizvedovanja

Jugoslovanski potni list na ime Stanka M. je bil izgubljen za Bežigradom. Najditeelj se naproša, da ga proti nagradi odda v upravi »Slovenec«.

Najdena je bila mala črna ura. Dobi se: Modno krojašstvo Kosta, Ljubljana, Pražakova ulica 3.

Pri nakupovanju

morate vedeti kaj hočete. Zahtevajte TUNGSRAM D žarnice, katerih nitka je zvita v dvojni vijajnici, in ki nosijo podatka v mednarodnih dekalumenih in v wattih. V Vašo korist je to!

DRAMA — Začetek ob 20

Sobota, 27. aprila: *Malomeščani*, Red A. Nedelja, 28. aprila: *Gledalci*, Red A. Nedelja, 29. aprila: *Malomeščani*, Red A. Ponedeljek, 30. aprila: *Malomeščani*, Red A. Torek, 31. aprila: *Gospoda Glembojevi*, Gostovanje v Celju.

OPERA — Začetek ob 20

Sobota, 27. aprila: *Netopir*, Iven. Znižane cene. Nedelja, 28. aprila: *Boccaccio*, Premiera. Iven. Ponedeljek, 29. aprila: *Zaprto*.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Sobota, 27. aprila ob 20: *Kdo je kriv?* Red D. Nedelja, 28. aprila ob 20: *Prebrisani Amor*.

CELJSKO GLEDALIŠČE

Torek, 30. aprila ob 20: *Križna*, *Gospoda Glembojevi*, Gostovanje ljubljanske drame.

Naznanila

Občni zbor Občinskega odbora Udruženja vojnih invalidov za dravsko banovino bo v nedeljo 28. aprila ob 8 zjutraj (ne ob 9, kakor je bilo prvotno javljeno) v dvorani Okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Ljubljani na Miklošičevi cesti. Vabljeni zastopniki, invalidi in vdove.

Društvo sodnikov kraljevine Jugoslavije, sekcija Ljubljana, bo imelo občni zbor v nedeljo, 12. maja ob 10.30 v palači okrožnega sodišča v Mariboru z običajnim dnevnim redom. K oblini udeležbi vabi odbor.

Ljubljana

1 Spored nocojšnjega koncerta češkoslovaško-moravskega pevskega zbora OPUS iz Brna. Najprej zapoje zbor pod vodstvom svojega dirigenta prof. Steinmanna, ki je na glasni kot eden najboljših čeških zborovskih dirigentov, uživa sloves tudi kot skladatelj, jugoslovanski in češkoslovaško državno himno. Zatem zapoje najprej tri zbere starejše češke literature, in sicer od Tovačovskega: Orel, pisni orel; od Krizkovskega: Molitev, in znameniti Smetanov zbor: Pesem na morju, ki je na sporedu vsakega izvršnega češkoslovaškega zbora. II. in III. del nam prinašata češke moderne zbere, ki se prav tako lepi, kakor tudi izredno težki. Izvajajo se: Kune: Stoji Jano; Aksman: Uspavanka; Chlubna: Kraljevo pisanje; Jandač: Mariška Magdonova; Kriška: Smučarji; Peterčič: Silvestrova pesem; Vomačka: Dajte vina. — V sredi zapoje dva jugoslovanska zbora, in sicer Milojevičev zbor: Moje lane, in Gotovčev zbor: Poudaba dragoga. Solistomest je g. Koroček. — V sredi zapoje vsak vrst in en se dovolj Opatovskega: cene so od 10–30 Din. Predprodaja v Matični knjižarni. — Koncert bo ob 20 v kazinski dvorani.

1 Slavistični klub ima občni zbor jutri ob 10 v slovenskem seminarju na univerzi. Vabljeni!

1 Geografsko društvo na univerzi v Ljubljani ima redni letni občni zbor v ponedeljek, 13. maja ob 17.30 v prostorih Geografskega inštituta na univerzi. Dnevni red običajen.

1 Predavanje šahovskega mojstra Pirca o vtihih z moskovskega šahovskega turnirja bo v ponedeljek, dne 29. aprila ob 20 v restavraciji »Zvezda«.

1 Kino Kodoljevo. Drevo ob 20 Leharjeva opera »Paganini« s svetilavom Petrovičem in »Fra Diavolo« s Stanom Laureom in Oliverjem Hardjem.

1 Nočno lekarniško službo imajo lekarnar: mr. Sušnik, Marjani trg 5; mr. Kurat, Gosposvetska cesta 10, in mr. Bohinec deli, Rimska cesta 31.

Drugi kraji

Sv. Jurij ob Taboru. Cerkevni pevski zbor v Sv. Jurju ob Taboru priredi na belo nedeljo ob pol 4 popoldne v Katoliškem domu s sodelovanjem pevskega zbora iz Gomilke svoj prvi skupni koncert slovenskih narodnih in umetniških pesmi. Koncert se vrši pod okriljem Pevske zveze v Ljubljani. Na sporedu je 18 lepih in lepih slovenskih pesmi.

St. Janž pri Velenju. Na belo nedeljo 28. aprila bo v Slomškovi dvorani ob 3 popoldne pevski koncert 17 umetnih in narodnih domoljubnih pesmi. Vsi prijatelji in ljubitelji lepe pesni, od blizu in daleč, vrnite v nedeljo 28. aprila ob 15 v Društvenem domu v Dolu.

Radio

Programi Radio Ljubljana:

Sobota, 27. aprila: 12.00 Perpetuum mobile (o le naprej), o le naprej, brez prestanka in brez meje 12.45 Poročila 12.00 Čas, Perpetuum mobile (o le naprej), o le naprej, brez prestanka in brez meje 13.00 Radijski orkester 13.15 Aktualnosti (Ljudevit Mrzel) 13.30 Radijski orkester 13.50 Volilno in politično poročilo 13.55 Znanstveni pregled (dr. Jugo) 13.55 Čas, program za nedeljo 13.55 Nacionalna ura: Radijski orkester, dr. VI. Varničar, prenos iz Zagreba 20.00 Koncert češkega moškega zbora iz Brna (prenos iz Kazme) 22.00 Čas, poročila 22.15 Radijski orkester.

SOBOTA, 27. aprila, Belgrad:

21.00 Duhovni zbori — Zagreb: 20.30 Koncert na harfi 20.45 Arje in dueti iz operet 21.30 Pevski — Dunaj: 16.30 Veselo je pratersko življenje 19.45 Bajadera, opera. Kalman 22.10 Jaz 24.00 Moderna francoska glasba — Budimpešta: 20.30 Glasna glasba 22.00 Plesna glasba 22.50 Zabavna glasba — Mün-Trst: 17.05 Plesna glasba 20.45 Pester večer 22.00 Komorna glasba — Rim-Bari: 17.10 Koncert 21.00 Prenos opere — Praga: 20.00 Ljudska godba na pihala 20.50 Iz operet 22.30 Vesel koncert — Bratislava: 19.30 Slovenske in češke narodne pesmi — Pariz: 20.00 Pester večer 20.30 Wagnerjev koncert 21.00 Skandinavski glasba 22.30 Wagnerjev koncert 21.00 Plesna glasba — Berlin: 20.15 Pester večer — Köln: 19.15 Lirski spetji in balade 20.10 Köln — Hamburg: 19.00 Glasba za ljudske instrumente 20.10 Köln — Bratislava: 19.15 Nemške pesmi 20.15 Stuttgart — Lipsko: 19.00 Simfonični plesi 21.10 Bačove skladbe — Köln: 19.00 Lipsko 20.15 Pester večer — Frankfurt: 19.00 Korančee 20.15 Pester večer — Stuttgart: 19.00 Plošče 20.15 Pester večer — Monakovo: 19.05 Komorna glasba 20.30 Pomladni zrak, opera — Zürich: 20.30 Plošče 21.10 Vesel večer s plesno glasbo — Strassburg: 20.30 Nürnburska lutka, opera. Audran 22.00 La Cornette, opera, Bernicat.

Dr. F. Kolterer

Šef-zdravnik in specialist za kopališno stroko v Rogški Slatini, prične ordinirati — kakor vsakoletno — dne 1. maja (otvoritev sezone).

Ilepo povezan pred nami. Ideja Kronike je pohvale vredna: poveže naj današnjo podobo Ljubljane in slovenskih mest v zgodovino, s tradicijo, ki jo je treba spoštovati in jo čuvati, kjerkoli je mogoče. Ljubljana dobiva novo lice, novi rod pozablja na življenje prednikov in na njihovo podobo mesta, treba je zato nekoga, ki bo v njih nanovo osveževal rast v to, kar smo zdaj, obenem pa kazal na — napake, ki so se kdajkoli zgodile v preteklosti, zlasti v prezdavi, ki je hotela rasti iz modne Evrope in ne iz sebe. Tako imamo v lanskem letniku, ki je prvi v njenem obstoju, zanimive razprave iz zgodovine: o najstarejših ljubljanskih industrijah (Andrejka), o urušinskih cerkvi in njeni arhitektonski pomembnosti (Hus); kako je stekla železnica (Jenko); o Prečernu in ljubljanskih urušinkah (Kidrič); o povodnjah na barju (Melik); o zgodovini statistike in štetju (Pipp); o Gruberju (P. Kopatin); o knezu Milošu (Lah); o razvoju ljubljanskih župnij (Rus) in zvonarstva (Samassa); o italijanskih predstavah (Škerlj); o prihodu francoskih (P. Angelik); o glasbenem ustvarjanju (Ukmar); o slovensčini v cerkvah, o pozabljenih svetiščih (Vrhovnik); o raznih momentih v preteklosti (Wester) itd. To so bile študije o pretekli Ljubljani; prav tako pa so se vrstile tudi razprave iz preteklosti Maribora (Baš, Glaser, Baumgartner, Kos); Ptuj (Remec); Kranja (Zontar); Celja (Orožen) itd. Toda Kronika se ozira tudi na vsakdanje probleme naših mest. Tako je pisala o vsučilski knjižnici (Glonar); o problemih ljub. gradu (Stele); o kulturnih nalogah mest (Jarc); o higijeni mest (Petrič); o poklicnih svetovalnicah (Ozvald) itd. itd. O problemih Ljubljane, Maribora, Celja itd. Poleg takih študij, ki jih pišejo najbolj poklicani strokovnjaki in znanstveniki ter so vse bogato ilustrirane, prinaša tudi ilustrirano najnovejšo mestno kroniko, obenem pa obnavlja kroniko po letih od osvobodjenja. Tako je Kronika strnila v sebi nekdanji ilustrirani Slovenec, pa tudi Ilu-

Kitajski prostovoljci umirajo za svojo domovino

Mala vojska v Mandžuriji

Pred kratkim smo v nekaterih inozemskih časopisih brali poročila evropskega časnikarja, ki je potoval po Mandžuriji. V glavnem mestu Mandžurije Hsinkingu je hotel na vlak, da bi se odpeljal proti korejski meji. Prijatelji so ga svarili, češ, da je vožnja z vlakom ponoči nevarna, ker straše ob železniški progi močne tolpe tolovajev, ki napadajo vlake. Tudi japonski oblastniki so potrdili, da se v Mandžuriji klatijo tolovajske tolpe, katere japonsko vojaštvo v imenu mandžurske vlade skuša zatreti. Časnikar je kljub vsemu šel na postajo in se odpeljal ter srečno dosegel svoj cilj. Zanimivo pa je, kako popisuje vlak, s katerim se je peljal. Vlak namreč je bil pravcata trdnjava. Spredej je šla oklopna lokomotiva in za njo oklopni voz, oba zavarovana z močnimi oklopnimi ploščami ter oborožena z močnimi strojnimi in brzostrelnimi topovi. Na zadnjem koncu vlaka je bil zopet močan oklopni vagon z močnimi strojnimi, zraven katerih so stražili vojaki. Tako se potuje po Mandžuriji iz strahu pred »tolovajci«.

Iz Tiencina na Kitajskem pa poročajo, da v Mandžuriji ne nastopajo »tolovajci«, ampak kitajski prostovoljci, ki so organizirani v organizaciji, ki se imenuje »domoljubni prostovoljci«. Ti kitajski prostovoljci so Japoncem v Mandžuriji napovedali »malo vojsko — guerillo«. Koliko je teh prostovoljcev, ki se bore proti Japoncem na ozemlju vse Mandžurije, ni znano. Vsekakor pa jih mora biti mnogo, saj celo Japonci trdijo, da jih je blizu 40.000. Časnikarski poročevalec korespondence »United Press« v Tiencinu pa je od glavnega stana kitajskih prostovoljcev zvedel, da jih bo letos nastopalo v Mandžuriji več ko 100.000, ki bodo vsi dobro oboroženi in se bodo do smrti borili za kitajsko stvar na mandžurskih tleh. Ta časopisni poročevalec pravi: »Najsi bodo ti prostovoljci tolovaji ali vojaki, v njihovem glavnem stanu je tak red, kakor v generalnem štabu kake armade, in junaki nastopajo po določenem, premišljenem načrtu.« Častniki teh prostovoljcev so časnikarju razložili namen svoje organizacije. Odkrito so mu povedali, da se kitajskim prostovoljcem brez zunanje pomoči ne bo posrečilo pridobiti nazaj za Kitajsko treh izgubljenih severno-vzhodnih provinc. Pač pa hočejo kitajski prostovoljci v Mandžuriji z neprestanimi napadi na japonske in mandžurske čete preprečiti, da bi Japonci mo-

gli brambno organizacijo v Mandžuriji temeljito izpeljati, obenem pa hočejo s temi napadi preplašiti kitajske renegate, ki so šli v mandžursko armado. Poglavitni namen pa je ta, da hočejo v mandžurskem prebivalstvu vzbuditi in dramiti patriotski duh ter zvestobo do kitajske domovine. Ta »mala vojska« v Mandžuriji bo trajala toliko časa, dokler Kitajska ne bo mogla poslati v Mandžurijo dovolj močne regularne armade ter mandžurske dežele zopet združiti s kitajsko domovino.

V glavnem stanu kitajskih prostovoljcev dobivajo vedno sveža poročila o bojnih činih »na fronti«. Zastopniku lista »United Press« so vsi zadovoljni pripovedovali, da so prostovoljci kakih 50 km vzhodno od Harbina napadli vas Ašihō ter odvedli s seboj 5 talcev. Odkrito priznava, da so dejanja teh prostovoljcev res tolovajska, da plenijo trgovine in skladišča, toda vse to se godi ljudem, ki so Kitajcem sovražni, ali pa so kitajski odpadniki. Ubogim kmetom in delavcem pa prostovoljci ne skrivajo lasu. Zadnja poročila »s fronte« trdijo, da so japonske in mandžurske čete podvojile svoja prizadevanja, da bi iztrebile kitajske prostovoljce. Toda to iztrebljenje je silno težko, zaradi tega pač, ker se ti prostovoljci tako neradi dajo ujeti.

Po vsem tem smemo pričakovati, da bo letošnje poletje v Mandžuriji zelo živahno in krvavo.

„Dokažite, da živite!“

Birokratizem v sovjetski Rusiji danes ni prav nič manjši, kakor je bil pod carizmom, če ni še celo večji. V tem oziru celo sovjetski častniki prinašajo polno pritožb. V »Pravdi« od 8. aprila n. pr. beremo tole zanimivo zgodbo:

Starček Volkov je prišel v mestno pisarno mesta Harkov.

»Kaj želite, očka?«

»Bodite tako ljubeznivi, dragec, pa mi dajte spričevalo, da jaz, ki sem Volkov, nisem umrl, ampak da še živim. Moja nadrejena oblast zahteva od mene tako izpričevalo.« Starček je nato povedal, da bi moral dobiti pokojnino, katero bi mu moral izplačevati prvi oddelek že-

Sloviti francoski vojni letalec Finat je hotel v rekordnem času preleteti iz Pariza na otok Madagaskar ter zopet nazaj v Pariz. Nad Tanganjiko v srednji Afriki pa je zašel v meglo, padel in se ubil.

Zločinci v Rusiji

Zločini so se v Moskvi in Leningradu v zadnjih dveh mesecih tako razmnožili, da se celo ruska sovjetska sodišča ne morejo več držati komunističnega načela, češ, da je zločinca treba rajši poboljšati, kakor pa kaznovati. Spričo silnih zločinov so sovjeti morali to svoje načelo zavreči in uvajati smrtno kazen celo za navadne vlomce. Vlomil, ropil, umoril so postali

Velik potres na Iranu

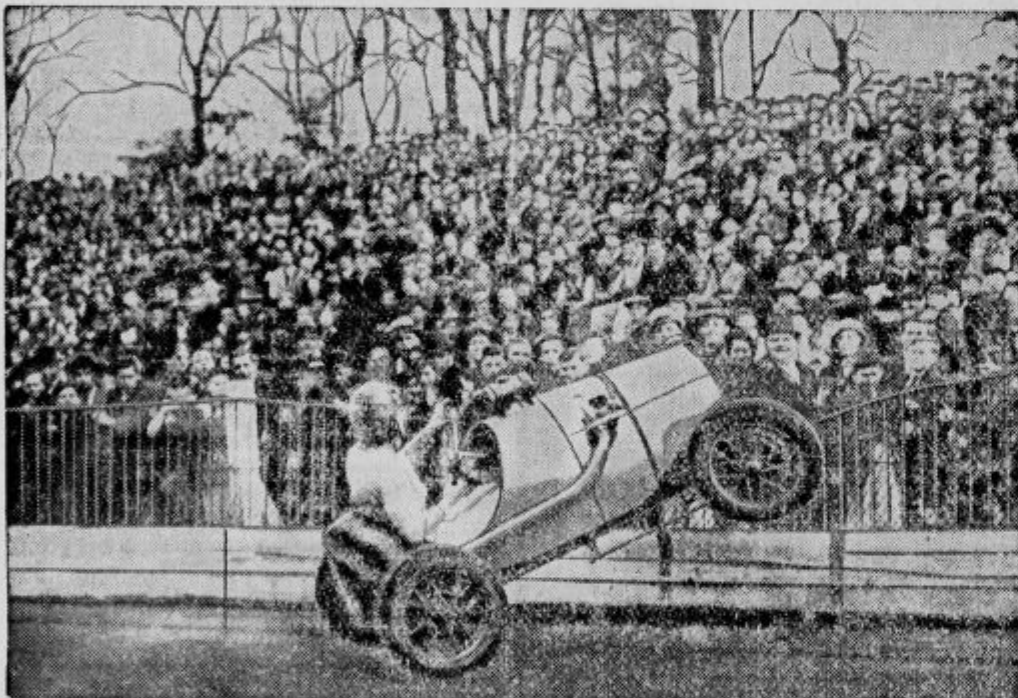
V iranski provinci Mazanderan je v zadnjih dneh potres opustošil cele okraje. Tresti se je začelo že sredi meseca aprila. Sunki so postajali vedno hujši. Končno je potres podiral hiše in pod razvalinami pokopal stanovalce. Nekaj razvalin se je tudi vnelo.

Iz Teherana poročajo, da so doslej pod razvalinami razdrhtih mest in vasi našli že 550 mrličev, da pa jih je pokopanih gotovo še več stotin. V glavnem mestu province Sari in še v 3 bližnjih krajih so cele ceste ena sama podrtija.

V torek zvečer so vznemirili ljudi zopet novi sunki. Vlada je poslala pomoč.

★

Leteči morski pes. Tako se imenuje novo moderno bombno letalo, ki je dobilo to ime radi svoje čudne oblike. Letalo je namreč enokraki, ki ima izredno dolga krila. Vse pa je tako zgrajeno, da se čim manj upira zraku. Prav radi tega ima letalo tako čudno obliko. Kakor poročajo listi, bo letalo prav dobro služilo današnji »modernejši razorožitvi«. Letalo je namreč bombno.

Nezgod pri dirkah z malimi avtomobili, ki so dirkali te dni v Londonu. Avtomobilček Francoza Jeana Revilla-a se je zaletel v ograjo in jo poškodoval. K sreči ni mogel čez ograjo med prestrašene gledalce.

lezniškega odseka v Doncu. »Najprvo sem šel prosit pokojnino. Pa so mi rekli: »Dokaži, da si res Volkov.« Vrnil sem se s potnim listom, da sem res Volkov. Potem pa so zahtevali od mene spričevalo, da še živim. Saj vidite, da živim stojim pred vami, sem dejal. — »To je res, živimo vas že, so mi rekli, a brez spričevala, da živite, ne bo nič.« — Niso mi plačali in nič niso ukrenili. Sedaj pa sem dobil to-le pisanje: »S tem vam sporočamo, da od vas še do danes nismo sprejeli spričevala, da res še živite. Zaradi tega vam nikakor ne moremo izplačati vaše pokojnine. Dokler od vas ne dobimo spričevala, da res še živite, vam ne nakažemo denarja.«

Tako beremo v največjem sovjetskem glasilu »Pravdi«, kjer pa žal ni povedano, ali je ubogi Volkov končno mogel dokazati, da še živi. In taka birokracija naj ustvari komunistični raj?

Hišo kupiš v trgovini

Iz Newyorka poročajo, da je velika newyorška trgovina začela za pulom prodajati tudi narejene hiše po naročilu. Lahko pa tudi napišeš kar kratko dopisnico in jo oddaš na pošto. Drugi dan že pridruži velik avtomobil, narejen nalašč za take namene, in ti pripelje naročeno hišo kar na »dom«, to se pravi, tja, kamor jo želiš. Imeti moraš namreč izbrano kako primerno stavbišče. V 14 dneh je hiša sestavljena in se lahko vseliš vanjo.

Trgovina prodaja 15 vrst hiš po 3800 do 9900 dolarjev (190.000 do 500.000 dinarjev). Hiše imajo temelje iz cementa, stene tudi iz cementa ali asbesta, zraven pa vse mogoče norčije, n. pr. vzdano radio-aparat, vzdano električno uro, stene, ki se dajo umivati, električno ventilacijo itd. Hiše so varne pred ognjem, potresom in mravljami. Poleg vsega tega ti pa velikodušna trgovina pošlje za dva dni potrebnih za kuho, dalje majhno knjižnico o notranji arhitekturi in vrtnarstvu.

Kdor pa hoče, da mu dobavi trgovina tudi opravo za sobe, plača še 1200 dolarjev, pa gre v svojo novo hišo kar lahko takoj spat in si prihrani selitev starega pohištva.

nekaj vsakdanjega. Če smrtna kazen temu ne bo napravila konca, bosta Moskva in Leningrad kmalu razpita za najbolj nevarni mesti na svetu.

V teku zadnjih štirih tednov so kazenska sodišča v Moskvi in Leningradu izrekli več ko 100 smrtnih obsodb proti raznim zločincem te vrste. Vse obsodbe so bile že tudi izvršene; zločince enostavno postrele. Samo v enem tednu so ustrelili 50 obsojencev, kar pomeni, da jih na dan austrele po 5. Več drugih zločincev pa je bilo obsojenih v težke ječe.

Po dolgem zasledovanju se je moskovski policiji pred kratkim posrečilo prijeti tolovajsko tolpo, katere je svoje zločine izvrševala v uniformi ruske tajne policije. To je bila tolpa roparjev in morilcev. Tri so ustrelili, druge so pa izgnali v koncentracijska taborišča, kjer bodo presedeli po 10 let. Ti tolovaji, preoblečeni v uniformo tajne ruske policije, so vdrl v stanovanje raznih družin, katere so po njihovem mnenju imele še kaj dragocenosti. Pri tej »hišni preiskavi« so »tajni policisti« mirno pograbili vse, kar se jim je zdelo kaj pridna, povežali potem stanovalce in izginili. Če so domačini od »tajnih policistov« zahtevali, naj se pokličejo k hišni preiskavi še priče, so jih tolovaji kratkomo postrelili.

Prav tako nevarna je bila tolpa mladostnih zločincev, katero so prijeli v Moskvi. Ti mladostni zločinci so imeli svoj sedež v središčih moskovskega mesta ter tu v posebnih tečajih mladino naravnost šolali za strokovnjaško izvedene vlomce. 17-letno dekle je poizvedovalo za ljudmi, pri katerih bi se splačalo vlomiti ter je potem tudi sama nadzirala vlom in napad. Za svoje žrtve si je dekle izbralo starejše ljudi in starejše družine, katere so bile še verne. Ko so vdrl zločinci v taka stanovanja, so najrajši pobrali verske spominke, ker je tolpa zlato in srebro na križcih in drugih verskih spominkih potem lahko dobro razpečala. Nekoč je mlade zločince pri vamljanju zasačila stara ženska, a je to plačala s svojim življenjem.

V inozemstvu je razširjeno mnenje, da so komunistični sovjeti smrtno kazen za civilne zločine odpravili. To pa ni res. Smrtna kazen je bila vnovič vpeljana že 6. junija 1927 za zločine, kateri se izvrše »v tolpah«. Po razsodbi vrhovnega sovjetskega državnega sodišča pa je je »tolpa« že, če sta pri kakem zločinu udeležena dva človeka. Iz teh strogih ukrepov je razvideti, kako velike pregrevnice zločinci delajo ruskim sovjetom. Posebno značilno pa je to, da se število mladostnih zločincev tako strašno množi. Pa naj kdo reče, da to ni posledica komunistične brezbožniške propagande, rušenja zakonov in uničevanja krščanskih družin!

Pošljite naročnino!

Primož Trubar

32

»Izrekam prisrčno zahvalo na sijajnem sprejemu, ki ste ga priredili« — je rekel zbranim gospodom. »Nisem mislil, da je naša reč tako napredovala v času moje odsotnosti. Zato pojdemo pogumno na novo delo. Zdaj ne bom več v kotih pridigoval, temveč javno nastopal, zaupajoč na našo podporo.«

V praznik svetega Petra in Pavla, 29. junija 1561, je imel prvi govor v špitalski cerkvi svete Elizabete. Zbralo se je iz Ljubljane iz dežele veliko ljudstva, ker je bil ta dan sejem. Cerkev je bila premajhna za toliko množico; polovica ljudi je morala stati na prostem. Govoril je navdušeno, vendar pa tako splošno, da mu nihče ni mogel ugovarjati. Odslej je vedno pridigoval ob nedeljah slovensko, ob četrtnih nemško.

Kmalu po tem govoru je prejel od škofa Petra tole pismo:

Spoštovani gospod Primož Trubar!

»Izvedel sem, da ste se vrnili iz Nemčije v Ljubljano in da nastopate kot pridigar v cerkvi svete Elizabete. Prosim pojasnila, na čegav poziv ste prišli nazaj, ko je splošno znano, da ste morali vsled cesarskega odloka zapustiti naše dežele in da ste tudi izobčeni iz katoliške cerkve. Sami veste, da nam je potrebna verska edinost in da je tudi sveti Pavel, ki vam je dobro znan, gajal razprtije med kristjani. Saj imamo v Ljubljani vsako nedeljo in vsak praznik tri slovenske govore. Poleg tega pridiguje stolni dekan v škofiji cerkvi nemško, jaz pa v Gornjem gradu ali v Ljubljani slovensko in nemško. Lahko torej vidite, da imamo dovolj krščanskega pouka in da nam ni treba iskati drugih govornikov. Zato Vas prosim, da bi mi blagovolili sporočiti, kaj nameravate v naši deželi, ker moram zagovarjati svoje postopanje predcesarjem. Sicer pa sprejmite zagotovilo, da sem »inimicus erroris, sed amicus errantis.« (Neprijatelj zmote, toda prijatelj tistega, ki je v zmoti.)

V Ljubljani, 8. julija 1561.

Petrus de Seebach,
Princeps-Episcopus.

Trubar ni imel namena, odgovoriti na škofovo pismo. Misli je: Naj odgovorijo deželni stanovi, ki so me izvalili iz Nemčije. Po boljšem preudarku pa je spoznal, da se mora napram visokemu gospodu vesti tako, kakor veli omika. Saj ga škof ni nič žalil s pisanjem, temveč je le želel pojasniti, ki ga kot višji pastir po pravici zahteva.

Gospod Primož je vprašal deželnega glavarja za svet, kako naj odgovori na škofovo pismo. Potem pa je hodil po sobi svojega stanovanja v mestni hiši gorindol, da bi dobil pripravnih izrazov za odgovor. Kmalu je imel vsebino opravičevanja v glavi, sedel k mizi in pisal:

Prevzvišeni gospod knezoškof!

»Rad se odzovem vabilu Vašega cenjenega pisanja ter vam brez olepšavanja poročam glede svoje vrnitve iz Württemberg v Ljubljano. Ni moja krivda, da sem danes tukaj; krivdo imajo tisti, ki so me že dalj časa prosili, naj pridem v domovino. Ni treba dostavljati, da so kranjski deželni stanovi moji vabitelji. Poslali so k meni še posebnega pooblaščenca, ki me je spremljal na potovanju. Ostavil sem za gotovo dobo evangelijsko službo na Nemškem, zapustil družino, odložil delo, ki ga imam s spisovanjem knjig in odšel s spremljevalcem Stozingerjem na baljno pot v svojo rojstno deželo. Tukaj sem že v svojih mlajših letih prestal veliko preganjanja in vse kaže, da me čaka tudi v prihodnje samo trpljenje.«

»Na vprašanje, kaj nameravam v kranjski deželi, odgovorjam Vaši Prevzvišenosti prav odkrito, da hočem oznanjati vero v Kristusa. Za vse svoje tukajšnje delovanje pa nisem odgovoren jaz, temveč kranjski deželni stanovi, ki so me poklicali iz Nemčije. Z njih vednostjo in z njih odobrenjem podajam to izjavo Vaši Prevzvišenosti. Blagovolite sprejeti izraz posebnega spoštovanja, s katerim bivam najvdanejši

Primus Trubar.«

V Ljubljani, 11. julija 1561.

Reči moramo, da je Trubar kolikor mogoče spoštljivo odgovoril na škofovo pismo. Predrznjeje pa so nastopili deželni stanovi za svojega varovanja.

»Trubar se ni vrnil na Kranjsko iz lastnega nagiba« — tako so javili škofu. »Vrnil se je na naš trikratni poziv. Zato ne more nihče zahtevati od njega kakega opravičevanja. Za vse njegovo delovanje smo edino mi odgovorni. Pozvali smo ga iz tega vzroka v Ljubljano, ker tukajšnji duhovniki nočejo deliti svetega obhajila sub utraque (v obeli podobah). Dalje zato, ker ni v stolni cerkvi ob največjih praznikih nobene pridige, ne božični dan, ne velikonočno in ne binkočno nedeljo.«

Navedene pritožbe stanov so bile brez stvarne podlage. Gledé delitve svetega obhajila je Cerkev vedno priznala, da Kristus tudi v podobi kruha ves pričujoč in da zadostuje prejem svetega obhajila samo v podobi kruha. To pa simbolji, ker se je z delitvijo v podobi vina velikokrat z razlivanjem nečast delala temu zakramentu. Vprav lutrovski predikanti so z delitvijo v podobi kruha in vina vzbujali med ljudstvom mnogo pohujšanja. Le poslušajmo, kako popisuje ljubljanski škof Tomaž Hren (1598—1630) njih način obhajanja:

»Kruh in velik vrč z vinom postavijo na oltar ter govorijo besede zadnje večerje: V tisti noči, ko je bil Gospod izdan itd. Potem se začne obhajanje. Če je vrč izprazen in čaka še več ljudi na obhajilo, gre mežnar kar v bližnjo gostilnico po vino. To vino razdelijo brez ponavljanja zgoraj navedenih svetopisemskih besedi obhajancem kot zakrament. Neporabljeno vino vzame mežnar domov in ga izpije pri kosilu. Če ostane pri obhajanju nekaj hostij odveč, jih vtaknejo predikanti v žep in praviijo: To ni zakrament. Trubarji ni odšlo, kako so bili katoličani razdraženi vsled takega ravnanja. Zato je opozarjal svoje pristaše, naj so oprezní.«

Gledé drugega očitka, da ni v stolni cerkvi ob največjih praznikih nobene pridige, so dobili deželni stanovi od škofa Petra sledeče pojasnilo:

Naš tujski promet Statistika za leto 1934 Konkurenca Primorja

Borski rudnik bakra

Čisti dobiček za leto 1934 66 milijonov Din

Francoski listi objavljajo le dni podrobnosti iz bilance družbe ter imenujejo finančni položaj družbe »veličasten«.

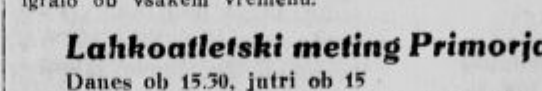
Zmanjšanje poslovnega davka na moko. — Službene Novine objavljajo uredbo o izpremembah in dopolnitvah uredb o skupnem davku na poslovni promet, po kateri se ta davek na moko zniža od sedanjih 6 na 4%, oziroma od 6,8 na 4,8%. Ta uredba se začne izvajati s 1. majem.

Italija kupuje pšenice. Italija je doslej kupila v Franciji podrgur milijon meterskih stotov pšenice, sedaj pa se pogaja z Argentino za nakup dveh in pol milijona stotov pšenice.

Zagreb. Drž. papirji: 7% inv. pos. 77.50—80
agrarji 45.50 den., vojna škoda promptna 370—371
(268). 5, 6, 7. in 8. 369—370, begl. obv. 60 bl.
8% Bler. pos. 78—79, 7% Bler. pos. 67.50—68, 7%
pos. Drž. hip. banke 70 72. — Delnice: Priv.
agr. banka 228.50—231, Oslj. sladk. tov. 130.—139
Trboveljska 125—130.

Sport

Ameriški vojaški jahalci za olimpijske igre

pridei SSK Maraton v nedeljo, dne 28. aprila o 9 na sportnem prostoru SK Železničarja na Tržaški cesti. 100 m: senjorji (predtekmovanje) oh 1500 m: senjorji 9.15; skok v višino: juniorji C senjorji 9.15; met kopja: juniorji B in senjorji

Prihodnji konjski in goveji sejem bo 7. maja t. l., sejem za prašiče pa 1. maja t. l.

nemški jahalci pripravljajo za olimpijske igre

Nemski olimpijski odbor za jahalni sport, ki ga vodi inspektor kavalerije generalštabni poročnik Knochenhauer, se že dlje časa pripravlja na drugoletne olimpijske igre. Kakor znano obsegajo jahalne tekme na berlinski olimpijadi tri dele tekmovanja in sicer: I. Petdelni množestranski izpit ki stavi zelo težke pogoje tako na jahalca kakor na konja. II. Velike dresurne prekušnje in III. Veliko skakanja. Pri vsaki disciplini smejo za vsako državo nastopiti po trije jahalci ter po trije konji. Nemski jahalci se vezbajo v Hanovru in po to za vsako izmed omenjenih treh tekmovanj, dodeljeje poseben trener-strokovnjak, ki jo vezba. Reprezentanco bodo sestavili šele pred olimpijskimi igrami in sicer na podlagi rezultatov v treningu. Poleg tega pa preiskusa nemski olimpijski odbor za jahalni sport vse one jahalce in konje, ki pridejo v poštov za olimpijske igre. Letos je bila na prime velika olimpijska dresurna preiskušnja z olimpijskimi zahtevami v Dortmundu o priliki državnega turnirja. Druga velika preiskušnja bo 24. maja v Hanovru, mednarodna preiskušnja pa bo dne 13. julija v Berlinu. Množestranske preiskušnje pa bodo letos od 22. do 24. maja v Hanovru, od 20. do 22. junija v Berlinu ter od 11. do 13. julija zopet v Berlinu in v septembru v Monakovem.

Komite je bil že od nekdaj najmočnejša oporniškega jahalnega sporta. Le-ta preskrbi konje ki pridejo v postev za olimpijske igre. Sedaj imajo komite izmed poznanih konj, za dresuro, vsestranske konje in za jahanje.

Lahkoatletski meting Primorja
Danes ob 15.30, jutri ob 15

pridei SSK Maraton v nedeljo, dne 28. aprila o 9 na sportnem prostoru SK Železničarja na Tržaški cesti. 100 m: senjorji (predtekmovanje) oh 1500 m: senjorji 9.15; skok v višino: juniorji C senjorji 9.15; met kopja: juniorji B in senjorji

Program lahkoatletskega tekmovanja, katerega priredi SSK Maraton v nedeljo, dne 28. aprila o 9 na sportnem prostoru SK Železničarja na Tržani, ski cesti. 100 m: senjorji (predtekmovanje) oh 1500 m: senjorji 9,15; skok v višino: juniorji C 1 senjorji 9,15; met kopja: juniorji B in senjorji

Tekmovanje v II. razredu

V nedeljo popoldne se bosta odigrali na igrišču Slovana za Kolinsko tovarno zope dve zanimivi tekmi v tem razredu. Ob 14.3 nastopita:

Grafika : Sloga.

V drugi tekmi se pa pomerita ob 16.15
Slovan : Reka.

Slovan : Reka.

Vsi štirje klubi se trenutno nahajajo v gornjem koncu prvenstvene tabele in so vsi resni kandidati za prvo mesto. Zato sta pti dve tekmi odločilnega pomena tako za vsak tekmujoči klub kakor tudi za položaj ostalih klubov vtem razredu. Zanimanje za to srečanje je splošno in se prikačuje veliki obisk. V nedeljo popoldne vsi na Slovenska

Bratstvo : Gorenjec

V nedeljo 28. t. m. se srečata na igrišču Gorjenica nogom. enajstoričji gornjih dveh jeseniških klubov. Pričakuje se nadvse zanimiva prvenstvena borba. Kdo bo zmagal? Več izgledov ima Bratstvo, ker je njegova enajstoričja bolj infiltrirana. Gorjenje ima pa majhen plus v tem, ker igra na lastnem igrišču. Navijačev bosta imela oba kluba dosti, tem aridu imata oba isto stališče. Žoga je okroglo — za oba nasprotnika enako. Torej kdo bo zasedel drugo o. d. n. tretje mesto v prvenstveni tabeli gorenjskih klubov? Moštvo, ki bo v nedeljo zmagalo! Pričetek te zanimive borbe bo ob 4 popoldne.

Francoski lahkoatletci so že takoj v začetku sezone začeli postavljati nove državne rekorde. Tako je zabil na Bordoju atlet Laesserre klavir na 46,40 m ter s tem izboljšal francoski državni rekord skoraj za en meter. V Tokio pa je Japone Aoki postavil nov rekord na 1000 m s časom 2:35.

ASK Primorje. Lahkotletsko skocija. Danes e 15.30 in lutri ob 15 se bo vršil kluski juniorski in seniorski lahkotletski miting. Dolžnost vseh verifikatorih in neverifikiranih juniorskih in seniorskih članov

je, da na tuji prvi naši letošnji predvideti na tekaški startajo in vsakokrat najzmožnejše pol ure pred pričetkom tekmovanja sprože tehuinemu vodstvu sekcije, v terih disciplinah bodo nastopili. Obvezno morajo prnesti s seboj vsa opremo. Istočasno se naprošajo zvezni sodniki geometer Černe, inž. Baltić, Slanec i. Vidler ter ga. mag. pharm. Piccoli in Luschan, da s strani svojih organizacij omogočijo zboru in priselco seboj merilne ure (stopicele).

SK Slanec. Seja glavnega odbora bo v ponedeljek, 29. aprila ob 20 v gostilni pri Kršinič. Ker dnevi ni zelo važen, prosimo, da se ga odborniki sejo sigurno in točno udeležijo.

MALI OGLASI

V malih oglaših velja vsaka beseda Din 1.—; ženitovanjski oglesi Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglaš se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonska 3 mm visoka petlinna vrstica po Din 2:50. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Vajenci

Štirinajstleten fant
želi mesto učenca v trgovini z mešanim blagom na deželi. Sernel Jakob, Begunje pri Cerkljici. (v)

Učenca

za trgovino mešanega blaga sprejem. Hrana in stanovanje v hiši. Ponudbe na: Franc Plantev — Vrhe, pošta Slovenjgradec

Stanovanja

ODDAJO:

Odda se

komfortno trisobno stanovanje v sredini mesta s 1. majem t. l. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 4721. (c)

Soba

za dva gospoda ali gospodični, v sredini mesta — se odda s 1. majem. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 4591. (s)

Službe iščejo

Trgovski pomočnik
mlad, specerist, galanterist, vajen tudi drugih strokovnih poslovanj, zaposlitve v mestu ali na deželi. Grem tudi na poskusno. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Pomočnik« št. 4700. (a)

Vnajem

Gostilno

ugodno oddam. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 4762. (n)

Lokal za mlekarstvo

oddamo. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 4761.

Denar

Posojila

na vložne knjižice daje Slovenska banka. Ljubljana. Krekov trg 10

Auto-motor

Dvosedež. sport-avto

brezhibno ohranjen, porabi 7 litrov bencina, cena 20.000 Din ali hranilne knjižice, napredaj. Ogled in preizkušnja v nedeljo 28. t. m. od 10 do 13 pri vratarju hotela Slon. (f)

Razno

Hočete imeti lasten dom?

Hočete biti brezplačno zavarovani za življenje? Zastonj Vam pošljemo vsa pojasnila, ako nam pošljete znamko za odgovor. — »Mojo dom«, Ljubljana, Dvorakova 8.

Prodamo

Ce avto svoj stari prodajalci motorja bi znebil se rad. Vrže kupcev ti mnogo prihrani Slovenec najmanjši inšerati

Elektro-dinamo

dobro ohranjeno, prodam. Naklo št. 4, pri Kranju. (l)

Volna, svila, bombaž

stalno v bogati izbiri v vseh vrstah — za strojno pletenje in ročna dela po znižanih cenah pri tvrdki Karl Prelog, Ljubljana — Zidovska ul. in Stari trg.

Prodaj

800 do 1000 m² desk, je-lovih, 20 do 50 mm, po dnevni ceni. — Martinec, Ljubljana, Prule. (l)

Foksterijerji

čistokrvni, resasti, napredaj. Ivanka Kordan, Gor. Logatec. (l)

Izredno dobra

in cenena oblačila, moško perilo itd. — kupite najbolje pri Preskerju Sv. Petra cesta 14.

Za dober daljnogled

dam star pisalni stroj. — Prodaj Ultravioletaparati, različne električne peči in kuhalne plošče. Iščem motor od 4—10 konjskih sil. Kdo — pove upravo »Slov.« pod št. 4707.

Mizarji - industrijalci!

Prodaj vrtni, hobelni, rezkalni, poravnalni, brusilni stroji, tračno krožno žago, 28 ml kompletne transmisije. — Martinec, Ljubljana, Prule. (l)

Tinčkove in Tončkove prigode

16.

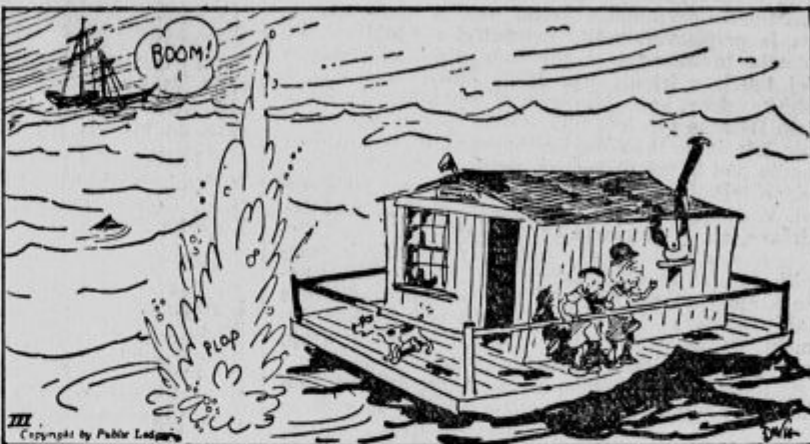
Tuja ladja

Medtem, ko sta Tinček in Tonček vsa obupana stala na krovu svojega splava, se je od daleč prikazala velika ladja. Tinček in Tonček je nista videla. Na krovu te ladje je enonogi kapitan ukazal mornarju:

»Dokaži, da si dober strelec in zadeni onole razbito ladjo!»

»Velja!« je odgovoril mornar. »To je zame igrača. Če niti na takole datjavo ne bi mogel pogoditi tarče, bi zaslužil, da me vržete v žrelo morskih psov.«

Bum! je zagrmelo in splav se je stresel. Krogla pa ni treščila vanj, ampak tik zraven njega v morje. »Kaj je to?« se je prestrašil Tonček in lasje so se mu naježili. »Jojmene, gotovo so morski razbojniki!« je zakričal Tinček.

Spominske slike na prvo sveto obhajilo

Čast. gg. katehete si dovoljujejo opozoriti, da imamo za založbo 50 različnih vrst obhajilnih slik, med temi 20 popolnoma novih vzorcev. Vse slike so umetniško izdelane ter krasno barvane. — Cena konkurenčno nizka po velikosti od 1.50—3.50 Din.

Prodajalna

H. Ničman, Ljubljana
Kopitarjeva ulica 2

Kdor bi rad poznal tuje dežele in življenje po njih, kakor ga od blizu gledajo stotisoči slovenskih izseljencev, kdor bi rad poznal življenje, mišljenje, načrte, upe, veselje, uspehe, skrbi, razočaranja, trpljenje slovenskih izseljencev, razkropljenih po vsem širnem svetu, naj si naroči slovenski izseljenški tednik, revijo

„Duhovno življenje“

ki že tretje leto izhaja v Buenos Airesu, Rep. Argentina, in ima svoje dopisnike in sodelavce med slovenskimi izseljenci vsega sveta, posebno odlično pa seznanja svoje čitatelje z razmerami v Argentini, deželi velike bodočnosti. Tedensko 32 strani. Letno dve debeli vezelanimi knjigi. Letna naročnina 70 Din, ki jih na naš račun nakazite. Zadrugi gospodarski banki v Ljubljani.

Uprava »Duhovnega življenja«

Avalos 250

Buenos Aires, Rep. Argentina.

Dolores Wieser

PEVCEK

Ljubezenska zgodba mlade duše

»Kaj pa?«

»No recimo tisto: Omni die —?«

»O da, to že znam.«

In čvrsto in toplo poje deček z nizkim glasom najljubšo pesem poljskega kraljeviča. Vidi se mu, da razume latinsko. In glas mu zazveni nekako kakor iz jekla.

Ko dečko konča, veli gvardian kratko:

»Zdaj pa sedi!«

Potem se obrne v tujem jeziku do patra Bernardina. Ivan opazi, da oba nekaj preudarjata. Potem gvardian nekaj razlaga svojemu sobratu. Ta se kaj razveseli ter priklina in naslednji trenutek mu zažare globoko ležeče oči, kakor da so zagledale prikazen. Na nekaj živahnih besed pa mu odgovori gvardian spet v domačem jeziku: »Ne prenačaj, Bernardin — Bog ve.«

Dečku pa reče:

»Poslušaj zdaj, Ivan! Pravkar sva se pogovarjala, da ne bi bilo dobro zate, če se ne bi ničesar naučil in bi svoj živ dan Bogu kradel čas in bi drugim godel za ples. Bistre glave si, učil se se tudi že marsičesa, kaj ko bi ostal tu v St. Vidu in bi hodil v latinske šole?«

»V latinske šole?« reče Ivan pobito.

»No, kaj te tudi v šole ne veseli?«

»O me — ampak — ko pa nimam denarja.«

»No, saj znaš peti in gosti. Tu v St. Vidu bi lahko hodil na kor pet, stanoval bi pa kar v Pevski dom. Za šolo bi se dala dobiti kakšna štipendija, knjige bi pa dobil od kakšnega našega klerika. Kaj se ti zdi?«

Ivan vstane in globoko vzdihne. V šole! Tega bi si ne bil upal nikdar niti misliti. Kaj le bi rekli oče? Veseli bi bili — čisto gotovo! Ah — in gosti, ne po krčmah, temveč visoko gori na koro — pod resnobnimi svodi —

v božjo čast in Marijino hvalo — to bi bilo pač čudovito. In učiti se — vse debele knjige bo bral in razumel!

»Prečastiti, seveda bi rad v šole,« zajecija razvnelo.

Gvardian vstane.

»Aj, pa imamo spet enega ščinkavca več na koro! Pa zdaj moram iti; pogovori se še z njim, kar je treba, Bernardin, in ga pelji kar v Pevski dom. Torej — Bog te obvari, Ivan, in obilo blagoslov!«

Razumno, sivo glavo skloni narahlo naprej in odide. Ivan pozdravi šele tedaj, ko ostre učenjaške oči že zadnjič pogledajo nazaj skozi pokro, preden se zapro vrata. Nato okrene žareče obličje k patru Bernardinu. Mladi menih položi dečku roko na ramo.

»Torej zdaj morava najprej v Pevski dom. Tam te bo magister Ehrwald malo poizprašal, da bo videl, ali si se res kaj naučil. Potem bomo že še videli, kaj in kako.«

Ivan seže po goslih in gre za patrom. Ko gresta po križnem hodniku, zadoni iz cerkve mašni zvonček. Stopita v malo kapelo poleg žagrade in poklekne. Stari pater Rok vprav govori besede pri spreminjevanju. Telo Gospodovo vzplava kvišku in zablisti v drhtečih mašnikovih rokah.

Ko postavi mašnik tudi kelih spet na oltar, ga pogleda Bernardin skriv izsledujoč postrani. Tedaj vprav še ujamu z očmi, kako je silen zar šinil dečku v drobna lica in so mu roke za trenutek zatrepetale, kakor da jih hoče razprostrti ali si z njimi zakriti obraz. Pa obvlada se in spet kleči mirno, dokler po zauživanju pater Bernardin ne vstane in ga popelje skozi cerkev na prosto.

Molče gresta skozi vrata. V mestu je na cesti vse polno ljudi. Ko pa gresta po ozki, temni ulici, ki pelje do mestne župne cerkve, tedaj pogleda Ivan ves malotručen menih kvišku in reče:

»Jelite, prečastiti, kadar bi skončal latinske šole, potem — bi — lahko —.«

Beseda mu zastane. Bernardin ve, kaj hoče otrok reči, in odvrne:

»Seveda, potem lahko postaneš, kar češ — še nemara doktor.«

V srečo pa se duhovnik vzradosti: Seveda, potem oblečeš rjavo meniško haljo in kar kmalu zapoješ novo mašo!

★

Pevski dom je stara omara skoraj tik župnišča. Ze ozka, sem in tja razmetana okenca gledajo tuje iz debelega, brezobraznega zidovja. Skozi nizko, temno vežo prideš na dvorišče, s travo poraslo, okrog katerega se v višini prvega nadstropja vleče stebrišče brez sleherne umetnosti. Kar čudno tiho je na tem od vsega sveta ločenem dvorišču. V sanjavi, hladnem jutranjem miru žubori samo voda, ki štopota iz lesene vodnjakove tuljave v dolgo, z zelenim mahom poraslo korito. Sonce se koplje izza oblakov in v prvih žarkih se sveti staro zidovje kaj nenavadno v najrazličnejših barvah. Da je bilo svoj čas lepo rumeno, komaj še opaziš — zdaj se preliva v rjavo, zeleno, črno, sivo — in živo rdeče rože gori med stebri se kar glasno smejejo tej skoraj slovesni vdanosti v minljivost.

Kar nekaj zaškrabota proti koritu. Plusk — po vodi! Po kratkem brskanju poseže deška roka iz okenca pri kleti in se kot s kremplji oprime vlačnih kamenitih tal. Nato se prikaže svetlo plava kečka — potem od nje zardel obraz — tedaj se prerine dvojce ram skozi odprtino in kmalu nato stoji ves dečko na planem, pevec, ki iztega roke in si otepi prah z oguljenega suknjica. Potem se šeta ponosno po bleščeči mokri travi do vodnjaka; tam se spusti na rob in se zasmije. Iz enega žepa mu gleda zvit zvezek, ki je na njem kaj lično napisano lepo ime Fridericus Georgius žlahčič pl. Strettnitz. Drugi, čez vso mero natlačen žep pa bi strogemu magistru Ehrwaldu brez ugovora priznal, da si je žlahčič Fridericus Georgius narabotal češpelj, preden je nastopil prezasluženi zapor.

Pridobivajte novih naročnikov!

V globoki žalosti naznanjamo vsem tužno vest, da je naš srčno ljubljeni soprog, oče, dedek, gospod

Janez Brenčič

posestnik in gostilničar

v petek ob pol osmih jutraj po kratki, mučni bolezni, previden s sv. zakramenti, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb predragega pokojnika bo v nedeljo 28. aprila ob 15 iz hiše žalosti v Žabjaku na rogozniško pokopališče.

Žabjak pri Ptuj, dne 26. aprila 1935.

Zalujoča žena Justina, otroci in ostalo sorodstvo.

Slovenska kuharica

S. M. Felicite Kalinsk izide v novem osmem natisu 10. maja. Knjiga zelo pomnoženemu obsegu, novim večbarvnim tabelam, najizbranejši opremljene stare cene 160 Din za vezan izvod. Jugoslovanska knjigarna.